

Cumhuriyetçi hurafe ve işçi sınıfı - H. Fırat

Üçüncü Cumhuriyet Fransa'sı, aynı zamanda "bakanlıkçı sosyalizm" in de doğum yeridir. Komün yenilgisini izleyen aynı tarihi dö-

nemde ve tam da yenilginin bir yan ürünü olarak, Fransız sosyalizmi güçlü bir reformist kanata sahip olageldi. Bu kanat gerçekte cumhuriyetçi burjuva radikal-

rinin işçi sınıfı hareketi içindeki uzantısı durumundaydı. Burjuva hükümetlerinde sözde sosyalizm adına yer alma adımı ve geleneği bu akımın içinden çıktı.

S.12

Sosyalist
Siyasal Gazete

Sayı: 2021 Özel / 40
15 Kasım 2021

Kızıl Bayrak

www.kizilbayrak57.net

Sınıfsal müdahale ve sınıf mücadelesi

Kaynaklar savaşa, faize, sermayeye, din bezirganlarına

Göze çarpan, finans tekellerine aktarılan faiz giderlerinin 240 milyar lirayı aşacak olmasıdır. Devasa kaynak aktarılan diğer alan saldırganlık giderleridir.

Birleşik mücadele ihtiyacı ve işçi-Emekçi Mitingi

Miting süreci tüm eksikliklerine rağmen sınıfın gündemlerini ele alan bir hattın birleştiriciliğini ortaya koydu, anlamlı bir sürecin kapısını araladı.

"Kapitalizm gezegeni ve insanlığı öldürüyor!"

Kapitalist rejimler ve tekelleri küresel ısınma ve iklimin korunması konusunda bugüne değin bir çözüm üretmiş, somut bir adım atmış değildir.

SÖMÜRÜ, RANT
TALAN, SAVAŞ
DÜZENİNE KARŞI
BİRLESELİM

il YAŞAM
VERGİSİ
ASGARİ MÜC
ASGARİ ÜCRET
GÖRÜŞMELERİ
HALKA AÇIK

İNSANCA
YAŞAMAYA YETEN
VERGİDEN MUAF
ASGARİ ÜCRET İÇİN
MÜCADELEYE!

Emperyalist haydutların demokrasi zirvesi

S.15

Şiddet üreten sömürü düzenine karşı mücadeleye!

S.20

Sınıfsal müdahale ve sınıf mücadelesi

İşçi ve emekçi kitleler son yirmi yılın en zor döneminden geçiyorlar. 2018'de TL'nin değer kaybı veya dolardaki sıçrama ile açık hale gelen, çok sayıda işyerinin kapanması, işten atmalar, ücretlerin erimesi, alım gücünün düşmesi vb. ile hissedilen ekonomik krizin pandemiyle de ağırlaşan gidişatı, emekçiler için yaşamı çekilmez hale getirmiş bulunuyor. Uzun yıllardır AKP-Erdoğan iktidarına desteğini esirgemeyen tarımsal küçük mülk sahipleri, "esnaf ve zanaatkar" kategorisinde değerlendirilen kesimler ve KOBİ sahipleri dahi deyim uygunsu kan ağlıyorlar. Ödenemeyen kredi borçları, tarlalarda ve depolarda çürüyen ürünler, kapanan dükkanlar, iflaslar ve hacizlerle görülmedik bir yıkımdır sürüp gidiyor.

Bedelin en ağırını, emek gücünden başka satacak hiçbir şeyi olmayanlar ödüyorlar her zamanki gibi. Gericici-faşist iktidarın yalan makinası TÜİK'in eylül ayına ait işgücü istatistiklerine göre bile, "atıl işgücü" denilerek hesaptan düşülen gerçek işsiz sayısı 7 milyon 870 bine ulaştı. Keza enflasyon hız kesmeden tırmanıyor. TÜİK ekim ayı itibarıyla enflasyon oranını tüketici fiyatlarında yüzde 19,89 olarak açıklasa da Enflasyon Araştırma Grubu gerçek oranın yüzde 49,87 olduğunu saptıyor. Bu arada dolar kuru rekor üstüne rekor kırarak 10 TL'yi buldu. İşçi ve emekçiler maaşlarını maalesef dolarla alamadıkları içindir ki ücretleri, dolaşısıyla alım güçleri yerlerde sürünüyor. SGK verilerine göre 9 milyon çalışanın (kayıtlı işçilerin %56,2'sinin) talim ettiği asgari ücret, 11 aylık dönemde 100 dolar eriyerek, 383 dolardan 283 dolara geriledi. Geline yerde Türkiye'deki işgücü, vahşi sömürü koşullarıyla bilinen, fakat başta barınma olmak üzere birçok kalemde devlet desteğinin olduğu Çin'den %20 daha ucuz hale geldi.

Açlık sınırının (dört kişilik bir ailenin sağlıklı, dengeli ve yeterli beslenebilmesi için yapılması gereken aylık gıda harcaması tutarı) 3 bin lirayı, yoksulluk sınırının (gıdanın yanı sıra giyim, kira, elektrik, su, yakıt, ulaşım, eğitim, sağlık vb. için yapılması zorunlu toplam aylık harcama miktarı) 10 bin lirayı aştığı koşullarda, resmi rakamlara göre dahi 9 milyon işçi 2.825 TL ile geçinmek zorunda.

Durum o kadar vahim ki sermaye

cephesinin temsilcileri, aralık başını beklemeden asgari ücretle ilgili peş peşe açıklamalar yapmak ihtiyacı duyuyorlar. AKP'li yıllar boyunca muazzam düzeyde palazlanan, tam da bu hesapla gericici-faşist iktidarın arkasında saf tutan, Türkiye'nin gericici karanlığa gömülmesinin birinci dereceden sorumlusu olan tekeli sermayenin örgütü TÜSİAD Başkanı "Büyüme olsa dahi bu her kesime eşit yansımayacak ve kapsayıcı değil. Gelir dağılımı eşitsizliği artıyor." demek ihtiyacı hissediyor. Yine aynı dönemde yandaşlığın ayrıcalıklarını tepe tepe kullanarak semirenlerin örgütü MÜSİAD, asgari ücret zammının enflasyonun en az 10 puan üstünde olması gerektiğinden söz ediyor. Geçen yıllarda asgari ücret sorununa ancak laf olsun kabilinden ilgi gösteren muhalefetteki düzen partileri, elbette iktidarın zayıf noktası haline geldiği için bu kez konuyu geçiştirmiyorlar. Sendika bürokrasisi de aralık ayını beklemekten rakamlar telaffuz ediyor, asgari ücretle ilgili öneriler yapıyor.

Ekonomik krizin ve yaşanan ağır tablonun -son ayların anketleriyle de sabit olduğu üzere- mütemadiyen oylarını erittiği AKP-Erdoğan cenahı da boş durmuyor. AKP şefi her ne kadar Saadet Partisi Başkanı'nın "Ekonomide sorun var" uyarısını "Abartılıyor, işler yolunda" minvalinde karşılarsa da Çalışma Bakanı ve yandaş kalemler şimdiden asgari ücretle ilgili "iyimser" bir hava yaymaya çalışıyorlar.

Öte yandan toplumsal-siyasal atmosfer uzun süredir seçim dönemlerini aratmıyor. Düzen muhalefeti seçimler varmışçasına hareket ediyor, tüm söylem ve açıklamalarına seçim dili damga vuruyor. Seçimlerin zamanında yapılması kararlılığını denk geldikçe vurgulayan AKP-MHP sözcüleri de bu atmosferi adeta körüklüyorlar. Toplumda dikey kutuplaşma yaratmak ve bunu diri tutmak zaten Tayyip Erdoğan ve avanelerinin tarzı siyaseti olageldi. Onlar hükümet olma mertebesinden iktidarlasmaya sıçramayı, en başta kitleleri yapay ayrımlar ve kimlik siyasetiyle bölmeye, düzen içi taraflaşmayı sürekli köpürtmeye, ötekileştirdiklerine yönelik nefret söylemlerini hiç eksik etmemeye borçlular. Şimdilerde de bunun hakkını fazlasıyla veriyorlar. Zira düzen

cephesinin selameti açısından verili koşullarda seçimsiz "seçim atmosferi"nden daha iyisi olamazdı.

Seçim atmosferi, basitçe düzen siyasetçilerinin birbirlerine atışmalarından ibaret olsa sınıf mücadelesi açısından kâale alınmayabilirdi. Fakat bu çabanın özünü, uzun yıllardır ağır ekonomik, sosyal, siyasal faturalar ödeyen, gelinen yerde burnundan soluyan işçi ve emekçi kitleleri seçimlere ve sandıklara endekslmek, demek oluyor ki düzene bağlamak oluşturuyor. Düzen muhalefeti önceki dönemlere göre çok daha belirgin şekilde ekonomik-sosyal sorunları diline doluyor, fakat her dörtlüğün arasına "Her şey seçimle düzelecek" nakaratını eklemeyi de ihmal etmiyor. Buna tüm sorunların "Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi"nden parlamenter sisteme geçişle çözüme kavuşacağı propagandası eşlik ediyor. Muhalefetteki neredeyse tüm düzen partilerinin ortak paydalarından birini oluşturan bir propaganda bu. Bununla da kalınmıyor; bir halka da CHP Başkanı'nın "helalleşme" söyleminde ifadesini bulan sancısız geçiş hayali olarak ekleniyor. Hemen hemen tüm muhalefet partileri de dahil düzen cephesinin ve hiç kuşku yok ki emperyalist merkezlerin tüm umudu, yerleşik AKP düzenini "kazasız belasız" şekilde AKP-Erdoğan iktidarından arındırarak devam ettirmektedir. AKP-Erdoğan iktidarının on dokuz yıllık hırsızlık, yolsuzluk, yağma, insanlığa karşı suçlar, mafyatik işler vb. gibi yargısal suçlarının üstünden atlanması veya sümen altı edilmesini de içeren bir çizgidir bu. İşte tüm bunların bileşimine de "restorasyon" deniyor.

Sermaye düzeninin ve dümenindeki AKP-MHP iktidarının çok yönlü (ekonomik, sosyal, siyasal, kültürel vs.) krizinin kontrolden çıktığı bir tabloda düzen güçlerinin bir seçim atmosferi oluşturmaları elbette eşyanın doğasına uygundur. Bu en çok AKP-Erdoğan mafyasının işine gelmektedir. Neticede oy desteğindeki erimeye rağmen hala da yüzde 30'larda bir seçmen kitlesi olduğu görülüyor, ki bu kaba bir oranlamayla 15 milyon seçmen olmak üzere 22-23 milyonluk bir nüfusa tekabül ediyor. Mevcut iktidarın boğazına kadar pisliğe battığının döneme ifşa olduğu, üstüne yaşam koşu-

larının bu denli ağırlaştığı bir durumda bile, güya "din, iman, vatan, millet" aşkıyla yoğrulmuş bu kitle AKP şefine tapınmaya devam ediyor. Türkiye tarihi boyunca bundan daha ala bir çürüme ne görülmüş ne duyulmuştur. Her yıl devlet bütçesinden devasa kaynakların ayrıldığı bu gericileştirme, yozlaştırma, çürütme, kokuşturma işleminin ne denli başarılı olduğu, bugünlerde tüm açıklığıyla gözler önüne seriliyor. Seçim atmosferi, tam da bu kitleyi kemikleştirme aracı olarak yüksek perdeden hamaset olanağı sağlıyor. AKP-Erdoğan (elbette koltuk değneği Bahçelilerle birlikte) iktidarı da güçlü görünmek, yalan rekorları kırmak, baskı ve zorbalıkta gemi azıya almak üçlüsünden oluşan yegane siyaset "sanat"ıyla bu olanağı tepe tepe kullanıyor.

Tam da böylesi koşullarda, reformist çizgide de olsa emek, sınıf vb. mücadelesi vermek iddiasında olanların dikkatleri seçimlere odaklaması akıl alır gibi değildir. İşçi sınıfı ve emekçi katmanların adeta canlarından bezdikleri, tepki ve öfkenin ayyuka çıktığı, her militan kıvılcımın büyük yangınlara dönüşme potansiyeli taşıdığı koşullarda bunu yapmak, geçtik devrimciliği, ortalama solculuk payına dahi bomboş bir lafazanlıktır. Sınıf ve emekçilerin ileri kesimleri üzerinde etkisi olanlar payına ise "restorasyoncular"ın değirmenine su taşımak, mafyatik AKP-Erdoğan çevresinin hesap vermektense sınırlanmasına katkı sunmak demektir.

Oysa gericici-faşist iktidarın alaşağı edilmesi veya mafyatik düzenin bir reformistin ufku sınırlarında değişmesi bile sınıf ve emekçi kitlelerin fiili-meşru mücadeleye çekilmesiyle, burunlardan solunan öfkenin sokağa dökülmesiyle mümkündür. Bu ise "Sınıfa karşı sınıf, düzene karşı devrim!" perspektifine dayalı kararlı ve inatçı bir müdahaleyi; gelişmesini bu sınıfsal müdahalenin kolaylaştıracağı militan bir sınıf mücadelesini gerektiriyor. Her şeyden önemlisi, bu ayrıca toplumsal yozlaşma ve çürümenin, bunun özellikle işçi sınıfı ve emekçi sınıflardaki etkisinin giderilmesi için zorunludur. Reformist solun bir kesimi ve sendikal bürokrasi tarafından utanç verici bir suskunlukla karşılanırsa da ileri kesimlerde heyecan yaratan İstanbul İşçi-Emekçi Mitingi süreci, sınıfsal müdahalenin ve sınıf eksenli mücadelenin güç ve olanaklarının küçümsemeyecek düzeyde olduğunu gösteriyor. Geriye bu güç ve olanakların, mevzi direnişlerle daha etkili bir dayanışmanın yanı sıra, başta asgari ücret ve metal TİS'leri olmak üzere sınıfın acil gündemlerine ve toplumsal-siyasal sorunlara etkili bir müdahale için seferber olması kalıyor.

2022 Bütçesi: Kaynaklar savaşa, faize, yandaş sermayeye, din bezirganlarına...

AKP şefi Tayyip Erdoğan'ın imzasını taşıyan 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi, 15 Ekim'de Meclis Başkanlığına sunuldu. Ekim ayı sonunda başlayan bütçe görüşmeleri, sarayın noteri durumuna düşürülen TBMM'de devam ediyor. Sarayda hazırlanan kanun teklifi tartışılırken, muhalefet partileri çeşitli öneri veya dileklerde bulunuyorlar. Ancak mafyatik rejimin Meclis ayağını oluşturan AKP-MHP koalisyonu bu sözlere pek kulak asmıyor.

Görünen o ki, Meclis görüşmeleri bir formalitenin yerine getirilmesi için yapılıyor. Zira sürecin sonunda sarayın kanun teklifi dinci-faşist koalisyonun oylarıyla onaylanıyor. Sonuç önden belli olduğu için, Meclis kürsüsünden yapılan tartışmalar bir tür mizansenin ötesine geçemiyor. Hal böyleyken, bütçe kanun teklifinin haftalar boyunca Mecliste tartışılması, düzen siyasetindeki kepezeliği gözler önüne seriyor. Sonucu belli olan bir şey üzerinde bu kadar tartışılması, zorba rejime "demokratik" kılıf giydirmeye ihtiyacımdan kaynaklanıyor olsa gerek.

Sermaye iktidarı için bütçe, kokuşmuş sömürü düzeninin çarklarını bir yıl daha döndürmek için gerekli paranın saptanması için gereklidir. Kamu ya da kamuya bağlı kurumlarda çalışanların maaşları bir yana bırakılırsa, bütçeden emekçilerin payına zırnık düşmez. Esas olan kapitalist sistemin bekçisi olan devletin kurumlarının yıllık finansmanının belirlenmesidir. Bu arada rejiminin ideolojik eğilimleri doğrultusunda çalışan kurumlar da yağmadan payına düşeni alıyorlar. Keza tek adam rejiminde AKP şefinin milyarları bulan "örtülü ödenek" harcamaları da bütçe kanununda kılıfına uyduruluyor.

Tek adam rejiminde bütçe kanun teklifi sarayda hazırlandığı için, AKP şefi ile müritlerinin eğilimlerine göre bazı kurumlara ayrılan paylar sürekli arttırılıyor. Son dönemde özellikle silahlanma/savaş, "güvenceli geçiş" ödemeleri, Diyanet İşleri Başkanlığı (DİB), örtülü ödenek, sarayın masrafları gibi kalemlerde dramatik artışlar yapıldı. Sermaye sınıfı ile emperyalistlere hizmet eden AKP-MHP rejimi, rant-talan çarkından aldığı payın yanısıra, yandaş kurumlara da bütçeden devasa kaynaklar aktarılıyor. Yandaş ser-

maye grupları ile saray arasındaki karanlık ve girift ilişkilerin mahiyeti, şirketlere ödenen kaynakların bir kısmının AKP ya da saraya aktarıldığı spekülasyonlarının sürekli gündemde kalmasına neden oluyor.

Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay'ın bütçe kanun teklifiyle ilgili yaptığı basın açıklamasında, 2022'de bütçe giderlerinin 1 trilyon 750 milyar 957 milyon lira olacağı belirtildi. Öngörülen bütçe gelirleri ise 1 trilyon 472 milyar 583 milyon lira. Buna göre bütçe açığı 278 milyar 374 milyon lira olacak.

Bu devasa bütçe gelirleri, büyük oranda emekçilerden topluyor. Kapitalistler ise, ödedikleri verginin fazlasını teşvik, kredi, hibe gibi adlar altında geri alıyorlar. Kaldı ki, kapitalistlerin ödediği vergiler de işçilerin sırtından sızdırılan artı-değerin bir kısmından başka bir şey değildir. Dolayısıyla "bütçe gelirleri" diye anılan para gerçekte işçi ve emekçilerden topluyor. Buna rağmen bütçe sömürü çarklarının bekçisi olan devlet ve düzenin çeşitli kurumları arasında bölüşülüyor.

2022 yılı bütçesinde ilk göze çarpan, finans tekellerine aktarılan faiz giderlerinin 240 milyar lirayı aşacak olmasıdır. Devasa kaynak aktarılan bir diğer alan ise savaş ve saldırganlık giderleridir. Geçen yıla göre yüzde 29,6 oranında arttırılması planlanan "savunma" bütçesi 181

milyar liraya yükseltilecek. Saray rejimi "mal ve hizmet alım giderleri" için 128,1 milyar lira harcayacak. Ne olduğu belli olmayan "yedek ödenekler" için de 27,4 milyar lira harcanacak. Bütçeden sanayi kapitalistlerine ödeneceği belirtilen miktar ise, 68,9 milyar lira. Garanti ödemeleri kapsamındaki köprü, otoyol, tünel, hastane gibi yapıların işletmecilerine ise 20 milyar lira aktarılacak. Garanti ödemeleri dolara bağlı olduğu için sürekli artıyor. Bütçesini ortalama 8-9 ayda tüketen Diyanet İşleri Başkanlığı (DİB) ise birçok bakanlığı geride bırakan bir bütçe ile finanse edilecek. Bu yıl 12,9 milyar TL olan DİB bütçesi, 2022'de 3,2 milyar arttırılarak 16,1 milyar TL'ye yükseltiliyor.

Bütçede dikkat çeken bir diğer harcama alanı ise Meclisteki partilere ayrılan ödeneklerin arttırılacak olmasıdır. Düzen, Meclisteki partileri bütçeden finanse ediyor. Sunulan teklife göre siyasi partilerin alacağı hazine yardımları 2022 yılında 645 milyon 167 bin liraya yükseltilecek. Bu paranın 280 milyon 279 bin lirası AKP'ye gidecek. Ardından CHP'ye 149 milyon 134 bin lira, HDP'ye 77 milyon 65 bin lira, MHP'ye 73 milyon 99 bin lira, İyi Parti'ye 65 milyon 588 bin lira verilecek. 2022 yılında erken seçimler yapılırsa Hazine yardımları parti başına üç katına çıkarılacak.

Doğrudan ya da dolaylı vergilerle

emekçilerden sızdırdığı para ile dev bir bütçe oluşturan sermaye iktidarı ve onun dümenindeki saray rejimi faiz, silahlanma, asalak kapitalistler, din bezirganları, saray sefahati gibi alanlara yüz milyarları harcıyor. Bu aynı rejim bütün bu değerleri üreten işçi ve emekçilere ise açlık sınırı altında bir asgari ücretle yaşamayı dayatıyor. Hal böyleyken, sermaye iktidarının başı Tayyip Erdoğan Avrupa'da, Amerika'da yokluk yaşadığını ama Türkiye'de bolluk ve bereketin hüküm sürdüğünü büyük bir utanmazlıkla vaaz ediyor.

Bütçenin toplanması ve paylaşılması olayı, tek başına kapitalist sistemin vahşiliğini gözler önüne sermeye yeter. Bu devasa bütçe emekçilerin emek-gücü ile üretiliyor ama onlara sefaleti dayatan rejimin finansmanı için kullanıyor. Bu yeni bir şey değil elbet. Ancak saray rejimi yağma ve talandan beslendiği için belli alanlara daha büyük kaynaklar aktarıyor.

Yazık ki bu tablo kendiliğinden değişmeyecek. Bu vahim bölüşüm tablosu ancak işçi sınıfı ile emekçilerin kapitalistlere ve onların rejimine karşı birleşik, meşru-fiili bir mücadele geliştirdikleri zaman değiştirilecek. Ancak ezilen kitleleri de mücadeleye kazanabilen devrimci bir işçi sınıf hareketi emekçilerin toplumsal gelirden aldıkları payı büyütebilir. Sömürü ve yağmanın ortadan kaldırılması için ise vahşi kapitalizmi tarihin çöplüğüne atmak gerek.

Sermayeye hizmet, emekçilere riyakarlık!

Türkiye’de kapitalist sistemin ürettiği, AKP-MHP rejiminin daha da derinleştirdiği toplumsal bunalım giderek içinden çıkılmaz bir hal alıyor. Rejimin yöneteme krizi derinleşiyor. Düzen siyasetindeki tkanmalar aşamıyor. TL’nin pula dönmesi durdurulamıyor. Uluslararası ilişkilerde fiyaskolar birbirini izliyor...

Bu “çoklu krizler” doğal olarak yüklü faturalar üretiyor ve rejim bunları emekçilerin sırtına yıkıyor. Emekçilerin neredeyse tamamının sefalet ücretlerine mahkum edildiği, çalışma koşullarının hiç olmadığı kadar ağırlaştığı, işsizlik sorununun ölümle eş değer hale geldiği, vergi yüklerinin arttığı, zam yağmurunun kesilmediği bir süreç işletiliyor. AKP-MHP rejiminin bu icraatları işçi ve emekçilerin sorunlarını felakete dönüştürüyor.

Gerici faşist rejim, salgınla birlikte derinleşen kriz koşullarında “yoksuldan çal zengine ver” politikasını hayata geçirmiş, böylece burjuvazinin büyümesine olanak sağlamak için emekçileri ise yoksulluğun girdabına sürüklemiştir. Bu dönemde bütçenin işçi ve emekçilerden esirgenmesine ek olarak, işsizlik fonu dahi sarayın ve kapitalistlerin yağmasına açılmıştır. Türkiye ekonomisinin büyümesine rağmen, TÜİK verilerine göre bile ücretlilerin payında büyük bir düşüş var. Ücretlilerin milli gelirden altıkları pay 2019-2020 arasında 2 puan, 2021 yılının ilk altı ayında ise önceki yılın ilk altı ayına göre 4 puan düş(ürül)müştür.

Sarayın aparatı TÜİK bile, sınıflar arasındaki uçurumun derinleştiğini kayıt

altına alıyor. AKP-MHP rejiminin izlediği politikalar sayesinde sermaye sınıfı büyümeye devam ederken emekçilerin yoksulluğu daha da derinleştiriliyor. Nisan 2021 tarihli Türkiye raporuna göre, 2019-2020 arasında yoksulluk yüzde 10,2’den yüzde 12,2’ye yükselmiştir. Yani kapitalistlerin semirmeye devam etmesi için emekçiler yoksulluk batağına atılıyor. Zira saray rejiminin tek derdi, yandaş sermayesini ve beli başlı büyük sermayeyi koruyup kollamak, faizleri düşürmek gibi uygulamalarla vurgun yapmalarını ve kriz karşısında etkilenmemelerini sağlamak olmuştur.

Bunun yanı sıra Tayyip Erdoğan başta olmak üzere AKP şefleri emekçilere hitap ederken “yoksulluk diye bir sorun yok, toplumun refahı arttı” zırvaları anlatıyor. Bu küstahça açıklamalarla emekçilere “aptallar yığını” muamelesi yapılıyor. Zırvalara dayalı bu küstahlık, rejimin şeflerinin temel davranış çizgisi haline getirilmiştir. Böylece yalan, aldatmaca ve riyakarlık ile işçi ve emekçileri oyaladığını düşünen gerici faşist rejim, bununla mafyatik saltanatının çöküşünü geciktirmeye çalışıyor.

AKP şefi Tayyip Erdoğan, geçtiğimiz günlerde gerçeklerden kopuk konuşmalarına yenisini ekleyerek emekçilerle alay etme pervasızlığını sürdürdü. Yoksul emekçilerin taleplerine kulak tıkayan bu şatafat ve servet düşkünü zati muhterem, Avrupa’daki ülkelerin boş raflarını işaret ederek güya Türkiye’de böyle bir sorun yaşanmadığını, “ülkede bolluk ve

bereketin hüküm sürdüğünü” arsızca söyleme cüretinde bulunmuştur. Bir önceki konuşmasında da ülkedeki tanzim kuyruklarını unutmış olacak ki “Almanya’da emek kuyrukları var” safatasını ortaya atarak, yoksulluğa sürüklediği milyonlarla alaya etmiştir.

Emekçilerin satın alma gücü günden güne azalırken, asgari ücret çoktan açlık sınırının altına düşürülmüşken, milyonlarca kişi ise asgari ücretten de düşük bir ücretle çalışırken market raflarının dolu olmasıyla övünmek, ancak saraylarda sefahat süren asalak takımının işi olabilir. Ayrıca raflardaki ürünlerin etiketlerinin her gün değiştiği, insanların raflara yaklaşmadığı bir dönemde böylesi sözlerin sarf edilmesi abesle iştigaldir. Emekçilere yabancılaşmış, altın mikrofondan fakirliği kutsayan sermaye sisteminin bekçileri, toplumu uçuruma doğru sürüklemekte bir an için tereddüt etmedikleri gibi, mafyatik düzeni koruyabilmek için her kepezeliği yapmaya hazır olduklarını da döne döne gösteriyorlar.

Emek sermaye çelişkinin keskinleştiği günümüzde, kapitalizmin her gün yeniden ürettiği sorunların gerici faşist iktidar eliyle daha ağır bir boyuta ulaştığına tanık oluyoruz. İşçi ve emekçilere hoyratça saldıran rejim, halen sermaye düzeninin vurucu gücü olduğunu ispatlıyor. Bundan hareketle işçi ve emekçilerin biriken öfkesini saray rejimiyle birlikte kapitalist sisteme yöneltmeleri, hakları ve talepleri uğruna mücadeleye atılmaları günün acil görevidir.

Marmara’da talan!

AKP şefi Erdoğan’ın kararıyla Marmara Denizi ve Adalar “Özel Koruma Bölgesi” ilan edildi. *Resmi Gazete’de* yayınlanan karara göre, bölgenin yetkisi belediyelerden Çevre, Şehir ve İklim Bakanlığına devredilecek ve bu alanlarda KHK hükümleri uygulanacak. Bölgedeki her tür imar, plan, onaylama, proje ve uygulama hakkında Bakanlık karar verecek. Bu bölgede İstanbul’un Adalar ilçesinin yanı sıra Kocaeli, Yalova, Bursa, Balıkesir, Çanakkale ve Tekirdağ da yer alıyor.

“Marmara çok kirlendi” gerekçesi ile alınan karar hakkında Erdoğan, “Marmara Denizi koruma projesi ile bölgedeki çevre sorunlarını tek elden takip edip çözüme kavuşturabileceğiz” ifadelerini kullandı. Marmara’yı çok kirlüten nedenlerin başında endüstriyel atıkların denize kontrolsüz bırakılması ve yapılaşma geliyor. Marmara’nın çürütülmesinin doğrudan sorumlusu olan faşist rejimin şefi Erdoğan bu kez de “çözmek” için yeni çevresel yıkımların kapısını aralıyor.

AKP’li yıllarda Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, beşli çetenin talan projelerini onaylayan bir merci olarak çalıştı. Ülkenin dereleri, ormanları, denizleri, gölleri, tarım alanları “doğayı koruma” adı altında ve Bakanlığın denetiminde bir bir sermayeye peşkeş çekildi. Bakanlığın “onayıyla” Kanal İstanbul, Karadeniz kıyı şeridi, Yassıada, Sivri Ada, Bozcaada, Boğazlar ve çevresi yapılaşmaya ve betona boğuldu. Tamamı ormanlık ve aynı zamanda doğal sit alanı olan, çeşitli canlı türlerine ev sahipliği yapan bu bölgeler “kongre ve turizm bölgesi” ilan edilerek yapılaşmaya açıldı. Yaşanan son örneklerden bir diğeri de Boğaziçi Üniversitesi kampüs alanının talana açılmasıdır. Asırlık ağaçların, tarihi yapıların ve 1200’den fazla bitki türünün barındığı alanın Bakanlık tarafından “yeniden düzenlenmesi” planlanıyor. Denetimi Bakanlığa devredilen alanların akıbeti geri dönüşümü olmayan yok oluşlar oluyor.

KHK’ları elinde bir sopa olarak kullanan Erdoğan, yasaların izin vermediği durumlarda doğal alanları ranta açmak için yasaları değiştiriyor, usulsüzlük ve kuralsızlıkla gemisini yürütüyor. Marmara Denizi ve Adalar’ın denetiminin Bakanlığa devredilmesinin, bölgeyi bir avuç sermayedarın insafına bırakmaktan başka anlamı olmadığı açıktır.

Mafyatik iktidara ve çürüyen düzene karşı mücadeleye!

Düzenin ekonomik, sosyal, siyasal, kültürel çok yönlü krizi günden güne derinleşiyor. Dümeninde dinci faşist AKP-MHP koalisyonunun bulunduğu sermaye düzenin her yanından irin akıyor. Dinci-faşist koalisyonun krizden kurtulma çabaları beyhude kalıyor. Zira yaşanan bunalım ve açmazlar dinci-faşist iktidarın boyunu fazlasıyla aşıyor. AKP-MHP iktidarının krizden çıkış reçetesi, başta ABD emperyalizmi olmak üzere emperyalistlerin kapısını aşındırmak, işçi ve emekçilerin bilincini ırkçı şovenizm ile bulandırmak ve "büyüyen ekonomi, güçlü Türkiye" palavraları atmaktan ibaret. Bütün bunlara bir de toplumsal muhalefetin tamamını (hatta kimi zaman düzen muhalefetini bile) hedef alan bilindik terör demagojisi ekleniyor.

Dinci-faşist iktidar terör demagojisi yapıp, palavralar sıklıkla gerçekler bambaşka. Milyonlarca işçi ve emekçi günden güne derinleşen ekonomik kriz ve zirve yapan enflasyon karşısında deyim yerindeyse hayatta kalma mücadelesi veriyor. Gıda, barınma, enerji gibi bir dizi alanda yağın zamlar işçi ve emekçilerin yaşamını çekilmez hale getiriyor. Milyonlarca çalışanın asgari ücret, hatta asgari ücretin de altında bir gelirle geçinmeye çalıştığı Türkiye'de işçi ve emekçiler en temel ve en insani ihtiyaçlarını dahi karşılayamıyorlar. Ekonomik krizin yanı sıra toplumsal sorunlar da durmaksızın ağırlaşıyor. Kadına yönelik artan şiddet ve istismar, tırmanan ırkçılık, çevresel yıkım vb. gibi kötülükler işçi ve emekçilerin yaşamını ayrıca karanlığa boğuyor.

Derinleşen ekonomik krize ve toplumsal sorunlara, tek adam rejiminin baskı ve yasak politikaları ekleniyor. Dinci gerici iktidar bu baskı ve yasak politikalarını hayata geçirirken, sözde "vatan, namus, din ve ahlak" söylemleri ile toplumsal kutuplaşmayı kışkırtıp, işçi ve emekçileri yapay ayrımlarla bölüyor. Zira bu onun temel bir yönetim politikası olageldi. Nitekim bu kutuplaşmayla işçi ve emekçilerin zihinlerini bulandırmının mükafatını on dokuz yıllık saltanatı boyunca fazlasıyla da aldı. Bu saltanatı kurarken bulaşmadığı pislik, yolsuzluk, rüşvet, rant ve kirli ilişki kalmadı. Gelinek yerde bu saltanatı kaybetmek kendisi için çok ağır sonuçlar doğuracak. Dolayısıyla, çürümüş ve mafyalaşmış teşkilatının öm-

rünü bütün gücüyle uzatmaya çalışıyor.

ÇÜRÜMÜŞ DÜZEN, MAFYALAŞMIŞ DEVLET

Sermaye devletinin birçok kirli işini yapmış olan faşist mafya şefi Sedat Peker, Mayıs ayı başından itibaren yaptığı ifşaaalar dinci-faşist iktidarın ne denli çürüdüğünü gözler önüne sermişti. Bu ifşaatlar sermaye devletinin şeflerinin, uluslararası uyuşturucu ticaretinden kara para aklamaya, "mala çökmek"ten silah kaçakçılığına, Ortadoğu'daki cihatçı çeteleri MIT ve SADAT eliyle desteklemekten toplumsal muhalefete yönelik baskı ve saldırı politikalarını tırmandırmaya dek her tür kirli iş ve ilişkiye battıklarını gösteriyordu. Bunlar kuşkusuz ilk defa duyulan şeyler değildi. Ancak düzenin çürümesi ve sermaye devletinin tam bir mafya devleti haline geldiği gerçeği bizzat AKP-MHP cephesinde yer alan biri tarafından tescilleniyordu. AKP-MHP iktidarı, mirasçısı olduğu sağcı faşist geleceği güncellemiş, tepeden tırnağa pislğe bulaşmıştı. Böylesine mafyalaşmış, uyuşturucu ve cinayet şebekesi haline gelmiş, her türlü yolsuzluğun ve yağmanın hoyratça yapılabildiği sermaye devletinin şefleri ise her gün yandaş medyada işçi ve emekçilere aynı palavraları atmaya, "din, ahlak, namus" konusunda maval okumaya devam ediyorlar.

Dinci faşist iktidarın artık hiçbir meşruluğu kalmamıştır. Onun pislikleri dünya kamuoyunda da artık dillendirilir hale gelmiştir. Örneğin, İsveç merkezli Uluslararası Organize Suçlara Karşı Girişim'in hazırladığı ve 28 Eylül 2021 tarihinde kamuoyuna sunduğu Birleşmiş Milletler'e (BM) üye devletler hakkındaki Küresel Suç Endeksi Raporunda Türkiye artık bir "mafya devleti" olarak nitelendirilmektedir. Rapora göre Türkiye, 193 ülke arasında organize suç konusunda 10 üzerinden 6,89 puanla, en kötü durumdaki 12. ülke konumundadır. Raporda hükümetin silah, uyuşturucu, altın ve petrol kaçakçılığına bulaştığı ve bu alanları kendi siyasal çıkarları için kullandığına da değiniliyor. Ve örneğin, "Devlette yerleşik kişilerin, Suriye ve Libya'da savaşan Selefi-Cihatçı gruplara yasadışı yollardan silah aktarmanın yanı sıra Türkiye'deki paramiliter gruplara silah sağlamaya karıştığı düşünülmüyor. Üst düzey politikacıları Türk ve Irak Kürtlerinin petrolü kisvesi altında milyonlarca dolar değerinde IŞİD petrolünün satın alınması ve bunu takiben yasadışı satışıyla ilişkilendirebilecek çok sayıda kanıt var." türünden ifadeler yer alıyor. Yine Türkiye'de insan kaçakçılığı gibi konulara da raporda işleniyor.

AKP-MHP koalisyonunun bir suç şebekesi haline geldiği, bütün faaliyetlerinin kendi sefil çıkarlarını koruyup kollamaya endekli olduğu artık bilinen bir gerçek-

tir ve bu, uluslararası kamuoyunda dahi bütün çıplaklığı ile gözler önündedir. Bu suç şebekesi işçi ve emekçilerin, gençlerin, kadınların, ezilen halkların, kısacası bütün bir toplumun yaşamına adeta karabasan gibi çökmüş durumdadır. Üstelik bunu yaparken sözde "değerler" adı altında kendilerine tezat ne kadar kavram varsa kullanıyorlar. Yaptıkları bütün pislikleri, yolsuzlukları, kurdukları rant ve talan düzenini "din, namus, ahlak, vatanseverlik" gibi kavramlarla süslemeye ve örtmeye çalışıyorlar.

Oysa bu dinci faşist iktidar ve devamacısı olduğu gelenek, geçmişten bugüne görüldüğü gibi ahlaksızlık, yozlaşmışlık, yağma ve talandan ibarettir. Onlar bu bozuk düzenin bozuk temsilcileri olmak dışında hiçbir unvana ve değere sahip değillerdir. İşte bu yüzden verilecek mücadeleye de yalnızca bu bozuk, çürümüş, yozlaşmış temsilcilere karşı değil, onları üreten bataklığa, bir diğer deyişle kurulu düzene karşı olmalıdır. İşçi ve emekçiler, gençler, kadınlar olarak bizlerin yaşamını çekilmez kılan, bizleri sömüren, yapay ayrımlar ile birbirimize düşman eden bu düzene karşı birlikte mücadele etmek artık tek kurtuluşumuzdur. Yaşamlarımızı çürümüş düzenin, mafyalaşmış devletin palavralarını dinleyerek değil, onurlu, eşit bir gelecek için mücadele ederek geçirelim.

Eli kanlı çetecilere tahliye, hasta tutsaklara Nazi kampı

Hapiste 38 yılını dolduran Ali Osman Köse, kanser hastası olmasına rağmen tahliye edilmiyor. Son olarak Tekirdağ F Tipi Hapishanesi'nde tutulan ve pek çok hastalığı bulunan Köse için avukatların infaz durdurma ve tahliye talebi 13 Ekim'de bir kez daha reddedildi. Tutuklu ve Hükümlü Aileleri ile Dayanışma Derneği (TAYAD) konuyla ilgili sorularımızı yanıtladı.

- Ali Osman Köse'nin böbreğinde 9 santimlik bir kist bulundu ve ameliyat edildi. Ali Osman Köse Adli Tıp Kurumu'na (ATK) gittiğinde hapiste kalabilir raporu verildi. Ameliyat olduktan sonra, Ali Osman Köse'ye asgari bir tedavi uygulandı mı?

Öncelikle belirtelim ki Ali Osman Köse 65 yaşında ve 38 yıldır tutsak. 38 yılın 20 yılından fazlasını tek kişilik tecrit hücrelerinde geçirdi. Zaten bu hücreler sağlıklı bir insanın bile sağlığının hızla bozulacağı koşullara göre yapılmış, dizayn edilmiştir.

Ali Osman Köse 31 Mayıs 2020'de ameliyat oldu. 9 cm'lik kanser kisti taşıyan sol böbreği ağır bir ameliyatla alındı. Ali Osman Köse'nin ameliyat edilmesi süreci oldukça büyük mücadeleler sonucunda gerçekleşebildi. Çünkü Ali Osman Köse devrimci bir hasta tutsak ve AKP faşizminin devrimci hasta tutsaklara karşı uygulanan bir işkence politikası var. Bunun somut örneği Ali Osman Köse'dir. 2020'nin Haziran ayında Ali Osman Köse; Ebru Timtik ve Aytaç Ünsal'ın adil yargılanma talebiyle yaptıkları ölüm orucuna verdiği bir aylık açlık grevi desteği sonucu derin rahatsızlıklar yaşadı. Bu süreç içinde defalarca hastaneye gidip gelmiş olmasına rağmen kanser olduğu gerçeği arkadaşlarından, ailesinden ve avukatlarından gizlendi. Doktorlar, böyle bir kanser türünün bu seviyeye gelebilmesi için 2 ile 4 yıl arası bir zamanın geçmesi gerektiğini söylüyorlar. Kanser olduğu gerçeği avukatlarının, raporları araştırıp incelemesi ile ortaya çıktı. Bu, başta bahsettiğimiz keyfilik ve katletme politikasını açıkça ortaya koymaktadır.

Kampanya sonucu ameliyat olduktan sonra da asgari bir tedavi süreci uygulanmadı. Ameliyat olur olmaz hastanede yatağa kelepçelendi. Bir hafta sonra -böyle bir ameliyat sonucu tıbbi tedavi süreci tamamlanmadan- hapishaneye geri gön-

derildi. Bu tıp ahlakına, doktorluk etiğine aykırıdır! Kim yapıyor oluyorsa olsun suçtur!

F TİPİ MANTIĞINDA İÇERDE İYİLEŞME İMKANI YOK

-Hapishanelerde toplam olarak sağlığa erişim hakkı engelleniyor. Tutsaklar adeta ölüme terk edilerek, alenen sessiz bir katliam süreci işletiliyor. Ali Osman Köse şahsında sağlığa erişim hakkı ne şekilde engellenmiştir?

Ali Osman Köse'nin tedavi süreci yukarıda da özetlediğimiz gibi keyfiliklerle engelleniyor. Raporlarla tespit edilmiş pek çok hastalığının olması sonucu kendi ihtiyaçlarını karşılayamıyor, 5 metrelik bir mesafeyi yardım almaksızın yürüyemiyor. Tekirdağ ATK buna rağmen "Hapishanede tek başına kalabilir" raporu verebiliyor. Ali Osman Köse'yi görmesi gereken 10 doktordan sadece 2'si görüyor. Onkoloji doktorunun görmediği, böyle bir hastanın raporunun bu şekilde yazılması keyfilik boyutlarını ortaya koyuyor.

-Sağlığa erişim hakkı engellenmese bile Ali Osman Köse'nin hapiste iyileşebilme koşulu var mı? Dışarıda olmasının tedavi konusunda avantajları nelerdir?

Hayır, hapiste iyileşebilme koşulu

yoktur. Çünkü bu F tipi mantığına aykırıdır. Keyfilikler ve hak gaspları bunun üzerine eklendiğinde, siz her gün doktora götürülüp getirilseniz bile bu bir işkenceye dönüşür ve sağlığınız kesinlikle daha da bozulur. Yasalardan kaynaklı hasta tutsakların infazının durdurulması hakları vardır. Beyin damarı genişlemesi, kronik kalp yetmezliği, denge kaybı sorunu ve daha pek çok sorununun yanı sıra Ali Osman Köse aynı zamanda kanser hastasıdır da. Dışarıda olması her an kontrol altında bulunması zorunluluğundan kaynaklanmaktadır. Bu nedenle tahliyesi şarttır.

19 YILDA 4 BİNE YAKIN HASTA TUTSAK KATLEDİLMİŞTİR

-Ali Osman Köse'nin rahatsızlıkları şu şekilde sıralanabilir: Yüksek tansiyon, kronik kalp yetmezliği, beyin kanaması riski, kısmi felç, kanamalı hemoroid, işitme kaybı, denge sorunu-yürüyememek, bel ve boyun ağrıları, kas ve kemik rahatsızlıkları.

Köse'nin böbreklerdeki kanser hastalığı dışında bu rahatsızlıkları var. Bu nedenle, yoldaşları ailesi ve avukatları ATK'ya başvurularda bulundular ve her seferinde olumsuz sonuç aldılar. Meşruluktan yoksun, siyasi ve hukuksuz kararların ortadan kaldırılması için baş-

ka neler yapılmalı?

Ali Osman Köse'nin hastalıklarını siz yukarıda saydınız. Kanser olmamış olsa bile bu rahatsızlıklar tahliye edilmesi için yeterlidir. Biz tahliye edilmesi için bir kampanya sürdürüyoruz. Her çarşamba Çağlayan Adliyesi önünde saat 12.00'da basın açıklamamız oluyor. Afişlerle, stikerlerle, duvar yazılamalarıyla, pankartlarla da Ali Osman Köse'nin sesini her yere taşımaya çalışıyoruz. Basını arıyoruz, onlardan da duyarlı olmalarını istiyoruz. Yani bir kampanya süreci yürüyor. Ameliyat olması da bu kampanyanın bir kazanımı. Ama yeterli değil. Biz tahliye olmasını istiyoruz. Pek çok şey yapılabilir; paneller, toplantılar düzenlenebilir. Basın bu konuyu gündemde tutabilir. Her çarşamba yaptığımız basın açıklamasını ısrarla haberleştirmeli çünkü biz o alana ısrarla çıkıyoruz.

Hasta tutsaklar sorunu sadece Ali Osman Köse sorunu değildir. AKP faşizmi iktidarı boyunca 4 bine yakın hasta tutsak katledilmiştir. Buna yenilerinin eklenmesi için mücadele etmek gerekir. AKP faşizmi kendisine yakın gördüğü mafya bozuntularından eli kanlı çetecilere herkesi tahliye ederken devrimci tutsakları Nazi kampları haline getirdiği hapishanelerde katletmeyi düşünüyor. Mücadele edersek buna engel olacağımızı biliyoruz. Birlikte olup mücadele ettiğimizde

hasta tutsakları faşizmin elinden aldık, şimdi de alabiliriz. Biz TAYAD'lı aileler devrimci tutsakların özgürlüğü için kendi özgürlüğümüzden vazgeçebileceğimizi gösterdik. Bu kampanya sürecimizde Karip Polat, Bengisu Demirel, Orhan Şahin tutuklandı. Hasta tutsaklara özgürlük istemek suç değildir. Suç, hasta tutsakları hapishanelerde katletmektir.

-ATK'nın ardından Tekirdağ Şehir Hastanesi bile Ali Osman Köse'nin hapisine kalabileceği yönünde rapor verdi. Ayakta durmakta bile zorlanan birine tek başına yaşamını idame ettirebilir diyorlar. ATK raporuyla birlikte düşünüldüğünde, bu kararların tıbbi değil siyasi olduğu, doktor önlüğü giyenlerin gerçekte iktidarın emir eri olduğu çok net anlaşılıyor. Ali Osman Köse'nin (İstanbul Tabip Odası ya da TTB'nin oluşturacağı) bağımsız bir hekim heyeti tarafından muayene edilmesi talep edildi mi? Edildiyse eğer buna izin verilmediği anlaşılıyor. Peki izin vermeme gerekçeleri olarak ne gösterildi?

Evet, biz bunu talep ettik. Avukatları defalarca Anayasa Mahkemesine, İnfaz Hakimliğine başvuruda bulundular. Anayasa Mahkemesi "Tedaviye erişim imkânı vardır" deyip bu talebimizi reddetti.

HER ÇARŞAMBA ÇAĞLAYAN ADLİYESİ'NDEYİZ!

-Son olarak, hapishanedeki hasta tutsaklardan biri olan Ali Osman Köse'nin serbest kalması için dışarıda neler yapılmalı?

Diğer soru içerisinde de cevaplamıştık. Tekrar etmiş olalım. Bir kampanya sürüyor ve bu kampanyaya destek verilmesini istiyoruz. Herkesin yapabileceği bir şeyin olduğuna inanıyoruz. Sivil toplum kuruluşları, insan hakları örgütleri, sol-sosyalist kurum ve kuruluşlar, demokratik kitle örgütleri, basın bu konuyu gündemine almalı ve hasta tutsakların sesi olmalı. Neden? Çünkü devrimci tutsaklar faşizmle yönetilen bir ülkede halka saldırıların en önünde mücadele edenlerdir.

Devrimci tutsaklara sahip çıkmak toplumsal ahlakın bir gereğidir. Biz onlara sahip çıkarak verdiğimiz mücadeleye sahip çıkıyoruz.

Her Çarşamba saat 12.00'da Çağlayan Adliyesi önünde basın açıklaması yapıyoruz, herkesi bu basın açıklamamıza katılmaya davet ediyoruz. Herkes Ali Osman Köse'nin avukatlarından ve TAYAD'tan düzenli bilgi sahibi olup, bu konunun takipçisi olabilir.

Bir sahiplenme yaratabilsek Ali Osman Köse'yi sağlık hakkına kavuşturabiliriz.

KIZIL BAYRAK / İSTANBUL

Yılgınlık yok, direniş var!

Halkların Demokratik Partisi (HDP) Emek Komisyonu, "Emek Alanına İlişkin Gündem ve Hak İhlalleri" başlıklı 514 sayfalık bir rapor hazırladı. 1 Ocak-30 Ekim 2021 arası dönemi ele alan ve Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığına sunulan rapora göre, 10 ayda ekonomik nedenlerden ötürü en az 104 intihar girişimi sonucunda 76 kişi hayatını kaybetti.

İşçi ve emekçilere açlığı ve sefalet koşullarını dayatan dinci-faşist iktidar, özellikle pandemi döneminde çalışma koşullarını alabildiğine ağırlaştırdı. İşçi ve emekçilere salgın tehlikesi altında ya ölüm ile burun buruna çalışma ya da evde açlıktan ölme ikilemi dayatıldı. Milyonlarca işçi ve emekçi, halihazırda güvencesiz koşullarda çalıştığı için, seçeneklerden ilkinin "seçmek" zorunda kaldı. Hayat pahalılığı anlamına gelen enflasyonun yükselmesi, başta temel besin maddeleri olmak üzere hemen her şeye zam üstüne zam yapılması, alım gücünün iyice düşmesi vb. gelişmeler işçi ve emekçilerin yaşam koşullarını çekilmez hale getirdi. Evine ekmeğe götüremeyen, çocuğunun en temel ihtiyaçlarını karşılayamaz hale gelen işçi ve emekçi, sıkıştırıldığı yaşam koşullarından kaynaklı daha çok yılgınlığa kapılmaya başladı. On binlerce dolarlık çantaları kollarından düşürmeyen Emine Erdoğan gibiler kameralar karşısına çıkıp işçi ve emekçilere "porsiyonlarını küçültme" tavsiyelerinde bulunurlarken, sayısız işçi ve emekçi bir porsiyona dahi hasret yaşıyor. Emekçilerin itildikleri sefalet koşulları ve çaresizlik, onları sık sık intihara sürüklüyor.

HDP'nin raporu, sadece 10 ayı baz almakta ve sadece resmi kayıtlara geçen intihar vakalarını kapsamaktadır.

Oysa daha nice işçi ve emekçi geçim sıkıntısı nedeniyle yaşamına sessiz sedasız son vermekte ve bunlar kayıtlara bile geçmemektedir.

Kapitalist düzenin temel işleyişinde, birilerinin sefalet içinde yaşayabilmesi için birilerinin sefalet koşullarında yaşamaması "zorunluluğu" vardır. Devrimci şair Bertolt Brecht bir şiirinde bu düzeni şöyle anlatır:

"Bu bir tahterevallli tahtası.

Bütün düzen bir tahterevallli aslında.

İki ucu birbirine bağımlı.

Yukarıdakiler durabiliyorlar orada,

sırf ötekiler durduğundan aşağıda.

Ve ancak;

aşağıdakiler, aşağıda oturduğu

sürece

kalabilirler orada.

Yukarıda olamazlar çünkü,

ötekiler yerlerini bırakıp çıksalar

yukarı.

Bu yüzden isterler ki;

aşağıdakiler sonsuza dek

hep orada kalsınlar.

Çıkmasınlar yukarı.

Bir de, aşağıda daha çok insan ol-

malı yukarıdakilerden.

Yoksa durmaz tahterevallli.

Tahterevallli.

Evet, bütün düzen bir tahterevallli."

Evet, aşağıdakiler (işçi ve emekçiler) aşağıda oturdukları (sömürüldükleri) sürece, yukarıdakiler (sermayedarlar) durabilir yukarıda. Yukarıdakiler, aşağıdakilerin aşağıda kalabilmesi için her türlü hileyi yapar, baskı ve zorbalığı tırmandırırlar. İşsizlik sopası, baskı ve şiddet aygıtları, halklar arasına nifak tohumları ekme, ırkçı-şoven histeriyi tırmandırma gibi türlü politikalar ve icraatlar hayata geçirilerek, aşağıdakilere (işçi ve emekçilere) yaşadıkları koşullar

"kader" olarak kanıksatılır. Aşağıdakilerin birlik olup, tahterevallinin dengesini bozmasından korkan yukarıdakiler, dinci gerici ideolojilerini aşağıdakilere empoze ederek, onların birlik olmasını engellerler. Sadece kendi yaşadığı sorunlara odaklanan, hatta zaman zaman bu sorunları sadece kendisi yaşıyormuş hissine kapılan işçi veya emekçi, psikolojik sorunlar yaşamakta, yılgınlığa kapılmaktadır. Çözüm yolu bulamayan, birlik olup yukarıdakileri alaşağı etmeyi aklına getirmeyen nice işçi ya da emekçi ise yaşamına son verme yolunu tutmaktadır. Oysa aşağıdakilerin emeklerinin sömürüsü ve yağma-talan üzerine kurulu olan düzen, "aşağıdakiler, aşağıda oturduğu sürece" varlığını sürdürmektedir.

Bugün dünyanın dört bir yanında ve Türkiye'de, parçalı ve mevzi de olsa işçi-emekçi direnişleri bir süreklilik taşımaktadır. İşçi ve emekçiler daha iyi çalışma ve yaşam koşulları talebiyle sık sık direniş yolunu tutmaktadırlar. Halihazırda sürmekte olan Sinbo, CarrefourSA, Alba Plastik, Bakırköy Belediyesi ve daha pek çok işçi direnişi, sınıf ve emekçilere yürünmesi gereken yolu göstermektedir. Yılgınlığa kapılmak yerine, sömürü düzenine, dayatılan açlık ve sefalet koşullarına karşı tek yolun "direnme" olduğunu anlatıyor direnen işçiler, gün gün,ilmek ilmek büyüttükleri direnişleriyle...

Bertolt Brecht'in de dediği gibi, "Evet, tüm düzen bir tahterevallli" aslında. Bu düzeni bozmanın da tahterevallinin dengesini bozup, yukarıdakileri alaşağı etmenin de tek yolu, işçi ve emekçilerin direnişe geçmeleri ve örgütlü mücadeleyi yükseltmeleridir.

P. SEVRA

MİB MYK: Enflasyon, hayat pahalılığı, köleliğin derinleşmesi...

Birliğini kur, inisiyatif al, harekete geç!

Metal İşçileri Birliği Merkez Yürütme Kurulu olarak Kasım ayı toplantımızı gerçekleştirdik. Toplantımızda ağırlaşan sistemin çoklu krizi ve emekçilere yansımaları, sınıfa dönük sosyal siyasal saldırılar, asgari ücret ve direniş başlıkları ile devam eden Metal Grup TİS'leri tartışılmış ve planlamalar yapılmıştır.

Bu gündemler ve yaptığımız değerlendirmelerin sonuçlarını ana başlıklar halinde sunuyoruz.

Türkiye'de derinleşen ekonomik, sosyal, siyasal krizlerin faturası işçi ve emekçilere kesilmeye devam ediyor. Öyle ki, yükselen hayat pahalılığına, artan enflasyona karşı artık toplumun her kesiminden tepkiler yükseliyor. Bununla birlikte işsizlik özellikle genç nüfus arasında yükselmekte, çalışanların reel ücretleri ise sürekli erimektedir. MİB MYK olarak işçi ve emekçilerin yaşadığı bu hayat pahalılığı, işsizlik ve ağırlaşan çalışma koşullarını değerlendirmiş ve "krizleri biz yaratmadıysak faturaları da bizlere kesilemez" sonucuna varılmıştır... Toplumda oluşan tepkileri güçlendirmek, yaymak ve örgütlemek için özel bir çaba sarf etmek temel bir sorumluluk olarak önümüzde duruyor. İşçi sınıfının, krizin getirdiği bu ağır şartlara karşı bilinçlenmesi, örgütlenmesi ve mücadelesi için çalışmalar gerçekleştireceğiz.

Değerlendirdiğimiz bir diğer konu, bir süre önce başlayan asgari ücret zammı tartışmaları oldu. Asgari ücret konusu fahiş zamlar ve alım gücünün düşmesi sonucu bu yıl her zamankinden daha erken konuşulmaya başladı. Farklı çevreler asgari ücretin ne kadar olacağına dair tahminler yapmaktadır. AKP-MHP iktidarı derinleşen krizle beraber yaslandığı tabanı da kaybetme telaşına düştü. Bundan dolayı AKP şefleri "işçilerimizi enflasyona ezdirmeyeceğiz" gibi demagojik laflar ederek işçileri aldatmaya çalışıyor. Ancak sarayın aparatı gibi çalışan TÜİK verileri baz alınarak önerilen zam oranının işçi sınıfını yoksulluk ve açlıktan kurtarmayacağı açıktır. Masaya oturacak olan TÜRK-İŞ ağası Ergün Atalay ise bu yıl tartışmaların erken başlamasından bile rahatsız olmuştur. Bu saray soytarısı işçi sınıfının sorunlarının tartışılmasını engellemek için toplumu bir ay germeyelim Aralık ayının ilk 10 gününde bu işi bitire-

lim demektir. İşçi sınıfının yarısının asgari ücretle çalıştığı, açlık sınırının 3 bin TL'yi aştığı, yoksulluk sınırının 10 bin TL olduğu bir durumda işçi sınıfının temel talebi "insanca yaşamaya yeten vergiden muaf asgari ücret!" olmalıdır. Bu talebin hayata geçmesi için işçilerin inisiyatifi eline alması, masaya yumruğunu vurmaya gerekmektedir. Aksi halde AKP-MHP rejimi ile kapitalist asalaklardan işçiler lehine bir karar beklemek ham hayal olacaktır. MİB MYK olarak kazanmanın tek koşulu olan işçi sınıfının tabandan birliğinin sağlaması ve gerekirse üretimden gelen gücünün kullanması yönündeki çağrımızı yinelemeye devam edeceğiz.

Türkiye'de işçi ve emekçilerin belini büken sorunlardan biri de vergi soygunculudur. Saray rejiminin belirlediği 2022 bütçesinin konuşulduğu şu günlerde vergi yükünün büyük kısmının biz işçilerin sırtına bindirileceği açıktır. Ücretlerden kesilen doğrudan vergilerin yanısıra, her tüketim maddesinden alınan dolaylı vergilerle işçi ve emekçileri daha fazla yoksullaştıran AKP-MHP iktidarı, sermayeye ise yeni teşvikler ve borç sınırlamaları bahşetmektedir. Vergi dilimlerinin her yıl sürekli arttırılması ücretlerimizi daha da düşürürken, vergi gelirlerinin çoğun-

luğunu oluşturan KDV-ÖTV gibi dolaylı vergilerin büyük çoğunluğu yine biz işçi ve emekçilerden alınıyor. MİB MYK olarak asgari ücretin vergiden muaf, diğer ücretlerin ise asgari ücrete tekabül eden kısmının vergiden muaf olması talebini yükseltmeye devam edeceğimizi bildirirken, dolaylı vergilerin kaldırılması, artan oranlı servet vergisinin getirilmesi için mücadeleyi büyütme çağrısını bir kez daha yineliyoruz.

140 bin metal işçisini doğrudan, Türkiye işçi sınıfını ise dolaylı olarak gilelendiren Metal Grup TİS süreci 3. görüşmelerin yapılmasıyla devam ediyor. Ancak Ağustos'ta açıklanan taslaklarda yer alan ücret artış oranları zaten yetersizken, yeni gelen zamlarla artan hayat pahalılığı karşısında iyice erimmiştir. Taslakların metal işçisinin insanca çalışma ve yaşam koşulları için revize edilmesi şarttır. Fabrikalardan gelen bilgilere göre TM'nin ağa takımı %15-20 bandında bir ücret zammı dillendiriyor. Sarayın aparatı TÜİK'in açıkladığı enflasyon oranının bile altında kalan bu ücret zammını metal işçileri kabul etmemelidir. MESS pandemi ile birlikte fabrikalarda artık esnek, telafi, denkleştirme gibi çalışmaları hayata geçirmişken, çalışma koşullarını

ağırlaştırmışken, güya bizler adına masaya oturanlar, bu pervasız saldırılara karşı sessiz kalmamızı istiyorlar.

Kapitalistlerle sendika ağalarının kapılı kapılar ardında yapacağı 'al gülüm-ver gülüm' pazarlığından bizlerin lehine hiçbir sonucun çıkamayacağını metal işçisi bilmelidir. Nitekim deneyimler de bunun böyle olduğunu defalarca kanıtlamıştır. Metal işçileri fabrikalarda tekil tepkilerini dillendirmekte, taslakların revize edilmesini talep etmektedirler. Ancak bunun gerçekleşmesi yine metal işçisinin alacağı inisiyatife ve yükselteceği mücadeleye bağlıdır. Önceki TİS sürecin pandemi bahane edilerek metal işçileri boyun eğdirilmiştir ve bu dolap bir kez daha çevrilmek istenmektedir. Bu kirli oyunu bozmak, metal işçilerinin fabrikalarda kuracağı birliklerin MİB'le birleşmesi ve inisiyatifi ele almasıyla mümkün olacaktır. Ancak o zaman taslaklara taleplerimizi koyabilir, sendika ağalarıyla MESS kapitalistlerinin bizden habersiz satış sözleşmesi imzalanmasının önüne geçebiliriz.

**METAL İŞÇİLERİ BİRLİĞİ
MERKEZ YÜRÜTME KURULU**
Kasım 2021

Düzenin açmazları ve işçi sınıfının birliği

Gerici-faşist rejimin Türkiye içinde ve dışta çok yönlü sorunlar yaşadığı bir gerçek. Fakat milyonlarca işçi ve emekçinin de içinde yer aldığı bir kitle tarafından desteklendiği gerçeği de hala değişmiş değil. Ayrıca Erdoğan ve rejimi uyguladığı ekonomi politikaları ile burjuvaziyi yanında tutmaya; EYT, emekli maaşı ve asgari ücret üzerinden göstermelik adımlarla da işçi ve emekçilerin desteğini almaya devam edebilir.

Şüphesiz, geminin su aldığı ve çırpındıkça batmakta olduğu somut bir olgu. AKP-MHP iktidarı karşısında düzenin “restorasyon”unu sağlayacak alternatif güç olarak, CHP-İYİP (+HDP) bloku ise kitlelerin güvenini kazanmamıştır ve kolay kolay kazanamayacaktır. Haziran seçimlerinde denenip vazgeçilen geçici çözüm pratiği burjuvazi tarafından uygulanabilir bir hal alabilir. Belediyelerin “muhalefete” teslim edilmesini bunun bir temeli olarak düşünebiliriz.

Erdoğan hükümeti ABD ve Avrupa ile sorunlar yaşarken aynı zamanda Azerbaycan, Kıbrıs, Afrika ülkeleri ve Rusya-Çin gibi emperyalist güçlerle yaptığı anlaşmalarla, geliştirdiği ilişkilerle Türkiye burjuvazisinin dışarıda sınırsızca önünü açmaktadır. Organize sanayi bölgelerindeki fabrikaların hızla dış ticarete yönelerek, pratik adımlar atması bunun somut göstergesidir. Esasında dışarıda yaşanan sorun siyasal zeminde büyümektedir. Elbette ki yaşanan sorunlar olumsuz etkiler yaratacaktır. Fakat bu, emperyalistler açısından Türkiye'nin ucuz işgücü ve daha uzunca süre sömürülmesi gereken bir coğrafya olduğu gerçeğini değiştirmez.

Kıscası Erdoğan ve rejimi büyük siyasal yaralar almıştır, fakat alternatifi henüz burjuvazi tarafından dizayn edilememiştir. Burjuvazi ve emperyalist güçler açısından, ülkenin sosyolojik yapısı gelinen noktada CHP-HDP hükümetine hazır değildir ve uzunca süre olmayacaktır.

DEVİRİMCİ SINIF HAREKETİ İHTİYACI

Burjuvazinin kısmen mevcut siyasal iktidara (Erdoğan ve rejimine) bağlılığı devam ederken, diğer yandan somut alternatif arayışına girdiği bir gerçek. Bunun bir ayağını, CHP-İYİP bloku üzerinden Erdoğan'ın gerici-faşist yönetim anlayışını kırmak, diğer ayağını da libe-

ral-reformist sol hareketler üzerinden işçi ve emekçilerin düzene bağlılıklarını devam ettirme çabası oluşturuyor. Erdoğan karşıtı blok, yoğun şekilde sahte hayaller yayararak “güçlendirilmiş parlamenter sistem” üzerinden kitleleri düzenin içine hapsedmeye çalışıyor. Bu tablo karşısında devrimci-sosyalist mücadele açısından yapılması gereken bellidir. Ekonomik, siyasal ve sosyal bunalımın yoğunlaştığı tepkileri eyleme dönüştürmek, giderek devrimci bir sınıf hareketi geliştirmek yakıcı bir önem kazanmıştır.

Muazzam bir ekonomik çöküşün yaşandığı, açlık ve yoksulluğun zirve yaptığı, sosyal çelişkilerin derinleştiği bir süreçteyiz. İşçi ve emekçilerin ekonomik çöküşü ile biriken öfkenin ve sınıf çelişkilerinin olanaklarını kullanarak sınıf hareketini örmek durumundayız. Bu noktada İstanbul “İşçi-Emekçi Mitingi” önemli bir dönemeçtir. Öncelikle miting öncesi bir birlikteliğin kurulması ve belirli hareketlerin öne çıkarak önemli bir pratik tutum sergilemeleri gerçeği de göz önünde bulundurularak ilişkilerimiz daha da güçlendirilmelidir. Geçici birliklerden çok kalıcı ve uzun soluklu, elbette ki ilkeli ilişkiler geliştirmeliyiz. Bu durum geçmiş sorunları da çözen ve aynı siperde olduğumuz gerçeğini somut olarak ortaya çıkaran bir anlayışla sürdürülmelidir.

Miting öncesi yapılan yoğunlaştırılmış çalışma pratiğini geliştirerek işçilerin hem sendikalarda hem de fabrikalarda

taban örgütlenmelerini sağlayabilmeliyiz. Önümüzde duran Greif Direnişinin derslerini yayararak kitlesel bir temel oluşturmak, en önemli devrimci görevimizdir.

Mitingimiz, sosyalist sınıf mücadelesini çürüten düzen-içi reformist anlayışlara karşı çok önemli bir pratik tutum olmasının yanı sıra, mücadelemiz içindeki insanları sarsmış ve daha umutlu hale getirmiştir. Teknik olarak birçok sorun olsa dahi hazırlık süreci büyük bir coşku içerisinde geçmiştir. Bu noktadan hareketle daha fazla pratiğe yüklenmeli, eksikliklerimizi görüp aşarak yoğun faaliyetler örgütlemeliyiz.

Bu süreçte çeşitli araç, yol ve yöntemleri değerlendirebiliriz. Örneğin İşçi-Emekçi Mitingindeki anlayış ve birliktelikle, diğer illere de yayılan, kalıcılığı ve sürekliliği olan, kürsüsünü işçi ve emekçilerin kullandığı, fabrikalardan, emekçi semtlerinden seçilen işçilerin delege olduğu il ve ya bölge bazında kurultaylar örgütleyebiliriz. Temelde iktisadi, siyasal ve sosyal sorunlarımızın ele alındığı, çözüm yol ve yöntemlerinin tartışıldığı ama en önemlisi döneme özgü somut sorunlar üzerinden hedefler belirleyen kurultaylar örgütleyerek, işçi sınıfının birliği yolunda mesafe alabiliriz. Günü kurtaran dönemsel çalışma yerine sürekliliği olan, her yıl yeni bir hedefle hareket eden kurultaylar sınıf hareketini sarı sendikalar karşısında bir güç haline dönüştürecektir.

Kurultaylar, işçilerin örgütlü bir güç olduklarında kazanamayacakları hiçbir haklarının olamayacağı anlayışını ortaya çıkaracak, sınıf sendikacılığının somut adımlarını inşa edecektir. Keza işçi ve emekçilerin 1 Mayıs gibi birlik-mücadele günlerini işçi sınıfına geri kazandırmakta, 1 Mayıs'ı bir direniş gününe dönüştürmekte, 1 Mayıs kürsülerini işçilere iade etmekte işlevli olacaktır.

İstanbul İşçi-Emekçi Mitingi belli bir başarıyla gerçekleşti, fakat mitingin anlam ve önemi, nedenleri ve sonuçları geride kalmış değil. Gelineen noktada sadece durum analizi yapmak ve ne yapılacağını ortaya koymak asla yeterli değildir. Düşündüklerimizi hayata geçirdiğimiz ve sonuç aldığımız net bir sürecin içinde olmalıyız. Hedefsiz planlamalardan derhal uzaklaşmalı, örgütlü mücadelenin önemini bilerek, mücadelemizi büyütmeliyiz.

Yazıma son verirken KHK'lı arkadaşlarıma teşekkür ederim. Yazısında İşçi-Emekçi Mitingine dair yazımı hatırlatarak okunmasını belirttiği için çok sevindim. Özellikle belirtmek isterim ki, bizler bir durum karşısında sadece sorunlar ve eksiklikleri ortaya koyup yakınmacı bir tutum içerisinde olmak yerine hataları düzelten, sadece eleştiren değil, olumlu olanı geliştiren yapıcı bir tutum içinde olmalıyız.

Birleşik mücadele ihtiyacı ve İşçi-Emekçi Mitingi

B. Seyit

İşçi ve emekçilerin çalışma ve yaşam koşullarını ağırlaştırılan saldırılar, çözülemeyen ve her geçen gün derinleşen toplumsal sorunlar AKP-MHP iktidarını açmaza almış durumda. Düzen siyasetinin farklı klikleri bu açmazı kendi cephelelerinden gündeme almış gözüküyor. Ancak burjuva partileri parçası oldukları sorunlara yanıt üretilmezler. Onların asıl derdi burjuva düzenin “beka”sını sağlayacak adımlar atmaktır. Düzenin farklı klikleri, işçi ve emekçilerin artan hoşnutsuzluğunun fiili-meşru mücadele kanallarına akmasından korkuyorlar. Toplumun farklı kesimlerinin artan hoşnutsuzluğunu düzen içi kanallara çekmek ve eritmek için yoğun bir çaba sarf ediyorlar. Sömürü düzeninin temsilcileri için burjuva düzenin “beka”sının bundan başka yolu yoktur.

SINIF EKSENLİ MÜCADELE GÜÇLENDİRİLMELİDİR!

Sömürü, rant, talan üzerine kurulu düzenin yarattığı ekonomik, sosyal, siyasal vb. sorunların aşılmasının yolu merkezinde işçi sınıfının olduğu toplumsal mücadeleyle mümkündür. Sermayenin ve gericiğin çok yönlü kuşatmasında olan, bilinçleri dumura uğratılmış işçi ve emekçilerin bu cendereyi parçalaması ancak sınıf eksenli çabaların yoğunlaşmasıyla mümkündür. “Sınıfa karşı sınıf” tutumunu örgütlemek, işçi sınıfı ve emekçileri mücadeleye çekecek adımları atmamak devrimci-ilerici güçlerin öncelikli görevi olmalıdır.

Devrimci-ilerici güçler işçi sınıfını ve emekçileri eksenine alan birleşik mücadelenin ihtiyaç olduğunu uzun zamandır tartışıyorlar. Yürütülen tartışmalar, değerlendirmeler eksenli net olmayan, arayışın nasıl ve hangi biçimlerde şekillenmesi gerektiğini güçlü biçimde ortaya koymayan bir hatta yürütülüyor. Solun ve sendikal hareketin yapısal sorunlarının bir ürünü olarak çarpık, eksik, ikameci biçimde yürüten tartışmalar ve değerlendirmeler sonuçsuz ya da bazı öznelere dar ihtiyaçlarına yanıt bulma çabasının ötesine geçemiyor. İşçi-Emekçi Mitingi’yle şekillenen ortak mücadele hattını tüm zaaf ve eksikliklerine rağmen bunun bir istisnası sayılabilir. Zira çok sayıda devrimci-ilerici kurum, sendika, dernek vb. bir araya gelerek işçi sınıfı eksenli

bir çalışma yürüttü. Günün ihtiyaçlarına sınıf eksenli birleşik yanıt üretmek adına anlamlı bir deneyim ortaya çıkarılmış oldu.

İŞÇİ-EMEKÇİ MİTINGİ'NE GİDERKEN...

Krizin ve pandeminin faturasının işçi ve emekçilere kesilmesi toplumsal hoşnutsuzluğu artıran bir işlev gördü. Çalışma ve yaşam koşulları daha ağırlaşan, sınırlı hakları keyfi biçimde gasp edilen, artan enflasyon ve zamlar altında ezilen emekçiler baskı, tehdit ve zorbalıkla kontrol altında tutulmaya çalışıldı.

Sermayedarların kârlarını katladığı bu dönem işçi ve emekçiler için tam bir yıkımı beraberinde getirdi. Düzen siyasetinin aktörleri, temsil ettikleri sermaye çevrelerinin çıkarları için, yaşanan toplumsal yıkıma sessiz kalmayı tercih ettiler. En fazla üye sahibi olan sendikalar, konfederasyonlar, bunların siyasal uzantıları saldırılar karşısında aktif bir mücadele yerine sermaye ve iktidara öneriler sunan, mücadele eden işçileri görmezden gelen, itibarsızlaştırmaya çalışan bir hat izlediler. İşçi ve emekçi kitlelerin güçlü bir öncü dinamığa sahip olmayışı ve ilerici dinamiklerin uzun yıllardır iktidarın baskı ve zorbalığı karşısında özgüven yitimi başta olmak üzere eksen kaybı yaşamaları, iktidarın saldırılarını kolaylıkla hayata geçirmesinin zeminini oluşturdu.

Tüm bu olumsuz tabloya rağmen devrimci, ilerici işçiler ve bağımsız sendikalar başta olmak üzere sınırlı sayıda sendika vb. ağırlaşan sorunlara yanıt üretmek için adımlar attılar. Tek tek baş-

layan mevzi direnişler sürece sınırlı fakat anlamlı müdahalenin araçları oldular. Geniş yığınlara izlenmesi gereken yolu işaret etmenin yanında sendikal harekete, büyüklüğüyle övünen sendikaların tabanına ve ilerici kesimlere fiili-meşru mücadelenin gerekliliğini gösteren, harekete çağırın işlev gördüler. İşçi ve emekçilere dönük saldırılara karşı yükselen mevzi direnişler çok yönlü saldırı ve kuşatmaya rağmen mücadeleyi sürdürdüler. Direnişlerin bir kısmı dar sınırlara hapsolürken bazı mevzi direnişler-direnişçiler kendi dar sınırlarını aşmak için çeşitli adımlar attılar. Sermaye ve iktidarın topyekün saldırısına karşı topyekün mücadele ve direniş hattını oluşturmak, geniş yığınlara birleşik mücadele çağrısı yapmak vb. gibi adımlar attılar. Sinbo direnişinin bu açıdan özel bir rol oynadığını söyleyebiliriz.

Sinbo direnişi başta olmak üzere “Sınıfa karşı sınıf” anlayışının hakim olduğu bir dizi direniş, dönemin ihtiyacının sınıf eksenli birleşik mücadele olduğunu her fırsatta ifade ederek, buna uygun adımlar atmamak için çaba sarf ettiler. En belirgin adımlar 2021 1 Mayıs’ı öncesi İstanbul’da devam eden direnişlerin ortak bir program oluşturarak hareket etmesi ve Ankara Yürüyüşü sonrası Sinbo ve diğer direnişlerin ortak çağrısı ile şekillenen miting çalışması oldu. Direnişçilerin çağrısı ile bir araya gelen kurumlar ortak talepler ekseninde anlamlı çalışmalar yürüttüler. İşçi-Emekçi Mitingi ön süreci, miting günü ve sonrasında birlikte sınıf eksenli birleşik mücadelenin acil bir ih-

tiyaç olduğunu gösterdi. Bir araya gelen kurumların sınıf çalışmasına, mücadele biçim ve yöntemlerine, sendikal harekete bakışlarındaki farklılıklar, oluşturulan mücadele ekseninin sınırlarını belirleyen bir yerde duruyor. Birleşik mücadele zemini, şimdilik sınırlı da olsa sınıf eksenli siyasal çalışma tartışmalarının yürütülmesi için de bir zemin oluşturuyor.

ACIL TALEPLERİ EKSEN ALAN BİRLEŞİK MÜCADELE

İşçi sınıfı ve emekçilerin pandemi ile birlikte yakıcı biçimde karşılaştığı sorunları eksen alan birleşik mücadele hattı sınıfa dönük saldırılar karşısında güçlü bir odak oluşturmanın ön adımı oldu. Aynı zamanda düzenin işçi ve emekçileri, devrimci-ilerici güçleri, sendikaları keyfi uygulamalar ve devlet terörü ile sindirme, edilgenleştirme saldırılarına karşı bir yanıt üretti.

Uzun zamandır işçi sınıfı eksenli çalışmaların zayıflığı biliniyor. İşçi-Emekçi Mitingi çalışması ile sanayi havzalarında, kent merkezlerinde, mahallelerde ve çeşitli alanlarda yaygın ve görünür bir çalışma yürütüldü. Yürütülen birleşik çalışma samimi kesimlerde heyecan yaratırken, bazı kesimlerde ise küçümseyici-alaycı bir yaklaşımla karşılandı. Sınıf eksenli hareket ettiğini iddia eden bir dizi çevrenin pasifist-sınıf dışı tutumunun görülmesi açısından da miting sürecinin anlamlı olduğunu söyleyebiliriz.

Miting çalışmasının birleşik zeminde yürütülmesinin bir ayağını direnişçi işçilerin işin parçası olması oluştururken, diğer

ayağını sınıfın son günlerde öne çıkan acil taleplerinin eksen alınması oluşturdu. Bu eksen sınırlı fakat daha güçlü birleşik mücadele zeminleri oluşturulması açısından fazlasıyla önem taşıyor.

SINIF ODAĞI VE ÖNCÜ KUŞAK YARATMA İHTİYACI

Sermayenin saldırılarının, gericiliğin toplumsal etkisinin, devlet terörünün toplum üzerinde karabasana döndüğü bir dönemde atılan mütevazı adımları fazlasıyla önemsemek gerekir. Mevzi direnişler ve ortak mücadele zeminleri bu adımların bir parçasıdır. Atılan adımları güçlendirmek ve büyütme için sınıf eksenli odak yaratmak ve öncü işçi kuşağı oluşturma çabası ile hareket etmek hâti bir önem taşıyor.

Miting süreciyle açığa çıkan birleşik mücadele zemini fiili-meşru mücadeleyi eksen alan güçlü bir sınıf odağı yaratma hedefine evrildiği ölçüde "Sınıf karşı sınıf" tutumunu açığa çıkartmanın-güçlendirmenin olanakları çoğalacaktır. Geline aşamada güçlü ve geniş bir öncü işçi kuşağının eksikliği önemli bir zaaf olarak orta yerde duruyor. Düzenin, sendikal bürokrasinin bu kadar rahat hareket etmesinin arkasındaki önemli nedenlerden biri de bu eksikliğin kendisidir. Günün görevi, fiili-meşru mücadeleyi eksen alan güçlü bir sınıf odağı ve geniş bir öncü işçi kuşağının oluşması için çaba sarf etmektir, atılan adımları güçlendirmektir.

MİTİNG SÜRECİ VE SONRASI

Miting süreci tüm zaaf ve eksikliklerine rağmen sınıfın gündemlerini ele alan bir hattın birleştiriciliğini ortaya koydu. Aynı zamanda daha geniş işçi ve emekçi kitlelerle etkileşime geçilerek, sınıfı kuşatan her türlü gericiliği parçalamak adına anlamlı bir sürecin kapısını araladı. Miting süreciyle açığa çıkan birleşik mücadele zemini asgari ücret gündemli çalışmayla sürdürülecektir. Tüm bu çabalar bir araya gelen kurumların ortak çalışma kültürünü geliştirdiği gibi sınıf eksenli bir odak oluşturma tartışmalarına da bir zemin oluşturmaktadır.

İzlenen hattın güçlü bir sınıf eksenine dönüştürülmesi sınıf hareketinin seyrini belirleyecektir. Devrimcilerin, ilericilerin, tüm zaaf eksikliklerine rağmen sınıf yönelimine sahip olan güçlerin bugün yüklenmesi gereken halka işçi ve emekçilerin birleşik, kitlesel, militan mücadelesini açığa çıkaracak adımları atmaktır. Tüm toplumsal sorunların çözümü işçi sınıfının merkezinde olduğu devrimci bir kitle hareketinin oluşturulması ile mümkündür. Sınırlı taleplerle oluşturulan birleşik mücadele zeminlerini böylesi bir eksene çekmek geleceği kazanmanın ön adımlarından biridir.

“Vergiden muaf asgari ücret” eylemi

İstanbul'da asgari ücret eylemi gerçekleştirildi. Mecidiyeköy'de bulunan Cevahir AVM önünde toplanan işçi, emekçi örgütleri sömürü, rant, talan, savaş düzenine karşı birleşme çağrısı yaptı.

Bileşenler adına okunan basın açıklamasında asgari ücret tartışmalarının bu yıl erken başladığı belirtilerek şunlar ifade edildi:

“Öyle anlaşılıyor ki, ölümü gösterip sıtmaya razı etmenin hesabı içindedirler. Diğer ödenekleri hariç en az 30-40 bin TL maaş alan ve işçi-emekçiler adına masaya oturan sendikacıardan Türk-İş başkanı, 45 yılın acısını çıkaracağız diye üst perdeden konuşup Aralık'ın 10'una kadar bu işi çözelim diye yangından mal kaçırmaya beyanlar verirken, geçinemeyen milyonların şimdilik kulaktan kulağa dillendirerek istediği rakamı alçaltmak adına hükümet sözcüleri asgari ücrete yapılacak yüksek zamdan söz ediyorlar”

“PEKİ BU MASAYA KİMLER OTURUYOR?”

Erdoğan'ın söz ettiği “ekonomideki fırsatlar” ve patron örgütü TİSK'in “refah koruma” beklentisine değinilen açıklamada “Kimler bu masaya oturuyor?” diye sorularak şu şekilde devam etti:

“Asgari ücreti her sene aralık ayında toplanan Asgari Ücret Tespit Komisyonu belirliyor. Bu komisyon 5 hükümet yetkilisi, 5 patron temsilcisi, 5 işçi sendikaları temsilcisinden oluşuyor. Hükümet

yetkililerinin patronlardan çok patronu düşünen tavrı biliniyor. Komisyona işçileri temsilen ise, işçileri patronlar adına denetimde tutmakla görevli Türk-İş bürokratları katılıyor. Kısacası pazarlık masasında işçiler gerçek anlamda temsil edilmiyor! Ucuz bir filmidir bu. O hâlde asgari ücret tespit komisyonu görüşmeleri aynen Meclis görüşmeleri gibi canlı yayınlansın. Hepimiz tarafları görelim. Maaşı 30 binden başlayan kişiler bizim ücretimizi belirliyor ve bizden çıkacak sonuca razı olmamız bekleniyor.”

“BİZLER BU TABLOYU KABUL ETMİYORUZ!”

Asgari ücret görüşmeleri ile bütçe görüşmelerinin aynı tarihlerde yürütüldüğü hatırlatılarak şu vurgu yapıldı:

“İşçilerin vergileri geliri eline geçmeden peşinen kesilirken, nüfusun %90'nını oluşturan emekçiler dolaylı vergilerin de en büyük kaynağını oluşturuyor.

Buna karşılık Cengiz'inden Sabancı'sına, Kalyon 'undan Koç'una, Eczacıbaşı'na hepsinin vergileri affediliyor. Bizim sırtımızdan alınan vergilerden oluşan bütçeden ise emekçilere, halka düşen ise, tam da keçe ile alıp, kaşıkla vermeye benzemektedir.”

“İNSANCA YAŞAMAYA YETEN, VERGİDEN MUAF ASGARİ ÜCRET!”

“Sanki farklı taraflarımışçasına masaya oturan patron-devlet-sendika mafyası tiyatrosuna seyirci kalmayacağız” denilen açıklamada talepler şu şekilde sıralandı:

“1. İnsanca yaşamaya yetecek asgari ücret ve güvenceli çalışma istiyoruz!”

2. Asgari ücretten dolayı, dolaysız tüm vergiler kaldırılmalı!

3. Herkese iş ve gelir güvencesi sağlansın!

4. Asgari ücret görüşmeleri halka açık yürütülsün!

5. Düşük ücret yüksek vergi politikasından vazgeçilsin ve vergiler sermayedarlar için artırılsın. Karlarına krizin faturasını ödesin!

Biliyoruz ki, insanca ve onurlu bir yaşam için sıraladığımız taleplerimiz bize bahşedilmeyecek, mücadelemizle kazanılacaktır.”

Açıklama, insanca yaşama yetecek vergiden muaf asgari ücret için İstanbul'un havzalarında eylemlerin süreceği belirtilerek sona erdi.

İmzacı kurumlar şu şekilde:

“4. Vardiya İşçi Dayanışması, Bağımsız Devrimci Sınıf Platformu, Birleşik İşçi Kurultayı, Birleşik İşçi Zemini, DEV TEKSTİL, Devrimci Demokratik Sendikal Birlik, Devrimci Hareket, Devrimci İşçiler, Dostluk ve Kültür Derneği, Ekmek ve Onur, Emekçi Hareket Partisi, ESP, İnşaat-İş, İstanbul KHK'lılar Platformu, İşçi Hareketi Koordinasyonu, İşçinin Kendi Partisi, Kaldıraç, Kırmızı Gazete, Partizan, Proleter Devrimci Duruş, SODAP, Sosyalist Kadın Hareketi, TEHİS (Turizm, Eğlence Ve Hizmet İşçileri Sendikası), Tüm Otomotiv ve Metal İşçileri Sendikası (TOMİS)”

Cumhuriyetçi hurafe ve işçi sınıfı

H. Fırat

“PROLETARYA İÇİNDE CUMHURİYETÇİ-BURJUVA İLLÜZYONLAR...”

Osmanlı Türkiye’sinde ikinci Meşrutiyet’in ilanından (23 Temmuz 1908) yalnızca iki hafta sonra (5 Ağustos 1908) Lenin’in “Dünya Politikasında Patlayıcı Madde” başlıklı makalesi yayınlandı. Doğu’daki gelişmelere ilişkin bu ilk önemli makalesinde Lenin, Rusya’da 1905 Devrimi’ni izleyen dönemde İran’da, Türkiye’de, Hindistan’da ve Çin’deki devrimci gelişmeleri ele alıyordu. Fakat burada bizi Doğu’dakinden çok Batı’daki, daha somut olarak Üçüncü Cumhuriyet Fransa’sındaki gelişmeler, Lenin’in aynı makalede buna ilişkin olarak verdiği bilgiler ve yaptığı değerlendirmeler ilgilendirmektedir.

1908 yılı Temmuz ayı boyunca Fransa’da işçilerle polis ve askeri birlikler arasında bir dizi kanlı çatışma yaşandı. Dört işçi öldürüldü, yüzlerce yaralandı. Paris Komünü’nden beri, demek ki neredeyse kırk yıl sonra, Fransa’da işçiler ilk kez olarak yeniden barikatlar kurdular.

Oluş bitenlerin kapsamını ve anlamını Lenin’den okuyoruz:

“... Kapitalistler adına Fransa’yı yöneten radikal Clemenceau, proletarya içinde cumhuriyetçi-burjuva illüzyonların son kalıntılarını yok etmek için alışılmadık bir gayretle çalışıyor. ‘Radikal’ hükümetin emriyle hareket eden birliklerin işçiler üzerine ateş açmasıyla, Clemenceau’nun idaresi altında şimdiye kadar olduğundan neredeyse daha sık karşılaşılıyor. Bu yüzden Clemenceau’ya, Fransız sosyalistleri tarafından ‘kanlı’ lakabı takıldı ve onun ajanlarının, polislerinin ve generallerinin yine işçi kanı döktüğü bugün, sosyalistler, bu en ilerici burjuva cumhuriyetçinin bir zamanlar işçi delegelerine söylediği veciz sözünü anımsıyorlar: ‘Barikatın karşı taraflarındayız!’ Evet, Fransız proletaryası ve en uç burjuva cumhuriyetçiler şimdi kesin olarak barikatın karşı yanlarında yerlerini alıyorlar. Fransa işçi sınıfı, cumhuriyetin kazanılmasında ve savunulmasında çok kan döktü; cumhuriyetçi devlet düzeninin tamamen sağlaştığı bugün ise, mülk sahipleriyle emekçiler arasında tayin edici mücadele gittikçe daha hızlı yaklaşıyor: ‘Basit bir katliam değil’ diye yazıyor *L’Humanite* 30 Temmuz üzerine,

“bir meydan savaşıydı adeta’. Generaller ve polisler işçileri ne pahasına olursa olsun kışkırtmak ve barışçıl, silahsız gösteriyi bir kan gölüne çevirmek istiyorlardı. Fakat grevcilerin ve göstericilerin kışkırtılması sırasında, silahsız kişilere saldırı sırasında askeriye direnişte karşılaştı, bu davranış derhal barikatların kurulmasına yol açtı ve tüm Fransa’yı heyecana boğan olaylara neden oldu. Bu hafif tahta barikatlar gülünç derecede kötüydü, diye yazıyor aynı gazete. Fakat önemli olan bu değil, Üçüncü Cumhuriyet’in barikatları kullanım dışı bırakmış olmasıydı. Şimdi ‘Clemenceau onları yine gündeme sokuyor’ ve bunu yaparken tıpkı ‘Haziran 1848 cellatlarının ve 1871 yılında Gallifet’in’ iç savaş üzerine konuştuğu o aynı açıklıkla argüman yürütüyor.” (Lenin, *Seçme Eserler, C.4*, İnter Yayınları, s.310-11)

Söylenenlerden konumuzu ilgilendiren en önemli noktaları sıralayalım:

1- “Proletarya içinde cumhuriyetçi-burjuva illüzyonların son kalıntıları” sözleriyle Lenin, Paris Komünü sonrası Fransa’sının son derece önemli bir gerçeğine işaret etmiş oluyordu. Demek ki, bizzat gerçekleştirdiği 1848 Devrimi’nin ardından “toplumsal cumhuriyet”in kızıl bayrağını yükselten ve 1871’de Paris Komünü’nü kurmuş olan Fransız proletaryasının sonraki bir tarihi dönemi-ne, “cumhuriyetçi-burjuva illüzyonlar” damgasını vurmuştu. Bu, Paris Komü-

nü yenilgisini izleyen yaklaşık otuz yıllık bir zaman dilimidir. Bu dönemin hemen tümünde Fransa’yı cumhuriyet biçimi içinde cumhuriyetçi burjuva radikalleri yönettiler. Bunu da işçi sınıfının önemli bir kesimini burjuva cumhuriyetçi “illüzyonlar”la sersemletmeyi başararak, böylece politik desteğini alarak yaptılar. Ama bu olgu, gerektiği her durumda bu aynı burjuva cumhuriyetçi hükümetlerin direnen işçileri kurşunlamasına engel değildi. Lenin, o günün başbakanı Clemenceau döneminde bunun giderek sıklaştığına işaret etmektedir. Demek ki yarattıkları cumhuriyetçi-burjuva illüzyonist etki kırıldıkça, işçileri kurşunlamak burjuvazinin cumhuriyetçi temsilcileri için giderek daha çok bir ihtiyaç haline gelmiştir. 1908 olaylarından iki yıl önce, bir başka işçi direnişi vesilesiyle ve yine başbakanken, Clemenceau’nun işçi temsilcilerine söylediği “barikatın karşı kutuplarındayız” veciz sözü, bu gerçeği teyit etmektedir. İdeolojik-politik aldatmanın (cumhuriyetçi hurafenin!) yetersiz kaldığı, giderek işe yaramadığı yerde, kamçı ve kurşun politikası bir zorunluluk olarak öne çıkmıştır. “Barikatın karşı taraflarındayız!” vurgusuyla da köprüler bizzat dünün cumhuriyetçi illüzyonistleri tarafından atılmıştır.

2- Lenin’in o günün “cumhuriyetçi radikal” başbakanı Clemenceau ile partisi hakkında yaptığı tanımlamalar bir başka önemli noktadır. Clemenceau hakkında

“bu en ilerici burjuva cumhuriyetçi”, partisi ve dolayısıyla hükümeti hakkında ise “en uç burjuva cumhuriyetçiler” demektir. Dönemin cumhuriyetçi burjuva radikalleri kendilerini “sol”da görüyorlar, “Büyük Devrim”in geleneklerine bağlı sayıyorlar, başta işçi sınıfı olmak üzere alt sınıfların çıkarlarının da temsilcisi olarak sunuyorlardı. Monarşi tehlikesine karşı “cumhuriyet” ve kiliseye/ruhbanaya karşı “laiklik” savunusu, işçi sınıfını aldatmada cumhuriyetçi burjuva radikallerinin başlıca argümanlarıydı. Üçüncü Cumhuriyet resmi bir anayasaya kavuşup (1875) böylece resmen de ilan edildiğinden beri, Fransa’yı burjuvazi adına onlar yönetiyorlardı. Bunu başarmalarını sağlayan en temel etkenlerden biri, Komün yenilgisiyle ezici bir darbe almış ve demoralize olmuş işçi sınıfını “cumhuriyetçilik” ve “laiklik” söylemleriyle büyük ölçüde kendi denetimlerine almış olmalarıydı. (Aynı argümanlara dayanarak Fransız sosyalizminin reformist kanadı üzerinden bunu ayrıca yapıyorlardı).

3- Aktardığımız pasajda konumuzu ilgilendiren bir başka önemli tespit, Lenin’in Fransız işçi sınıfının “cumhuriyetin kazanılmasında ve savunulmasında çok kan döktüğü” üzerine sözlerdir. Fakat bundan kastı, ilk elden akla gelebilecek olandan tümüyle farklıdır. Proletarya hiç de o günün Fransa’sında egemen Üçüncü Cumhuriyet’in kazanılmasında kanını dökmüş değildir. Tersine, Üçüncü

Cumhuriyet, Komün ezilerek ve proletaryanın kanı dökülerek, monarşist ve cumhuriyetçi kanatlarıyla burjuvazi tarafından kuruldu. Başka metinlerinden de bildiğimiz gibi, Lenin’in gerçek kasti, Büyük Devrim’den beri, yani neredeyse yüzyıldır, Fransız proletaryasının cumhuriyet uğruna verdiği kendine özgü mücadeledir.

1793, 1830, 1848 ve 1871 bu yüzyıllık mücadelenin en önemli dönüm noktalarıdır.

İlkinde (1793) proletarya henüz ayrı bir sınıf olarak davranacak durumda değildi. Fakat öteki emekçi katmanlarla birlikte Büyük Devrim’in bu doruk noktasında burjuvazinin en devrimci kanadına tam desteğini sunmuştu. Burjuva devrimler tarihinin görüp göreceği en ileri burjuva cumhuriyeti de bu sayede kurulabilmişti.

1830 Temmuz’unda proletarya cumhuriyet için yeniden ayağa kalktı. Ama devrimin meyvesini bir kez daha burjuvazi devşirdi. Burjuvazinin mali aristokrasi tarafından temsil edilen en asalak kanadı, “burjuva monarşisi” biçimi içinde iktidar oldu.

Büyük Devrim’den elli yıl sonra, Şubat 1848’de, cumhuriyetin ilanıyla sonuçlanan yeni devrimi gerçekleştiren sınıf olarak proletarya, bu kez kendini burjuvaziden ayırmayı başararak, kızıl bayrak altında “toplumsal cumhuriyet” talebiyle ortaya çıktı. Birkaç ay sonra, Haziran 1848’de, burjuvazi tarafından acımasızca ezildi. Monarşist ve cumhuriyetçi kanatlarıyla burjuvazinin tüm kesimlerinin çıkarlarının bağdaştırılmaya çalışıldığı kısa ömürlü “Anayasal Cumhuriyet” (ikinci Cumhuriyet!) bu kanlı kıyımin üzerinde yükseldi.

1871 Mart’ındaki dördüncü tarihi dönüm noktasında, Fransız proletaryası bu kez Paris Komünü şahsında, dosdoğru kendi öz sınıf cumhuriyeti için ayağa kalktı. En elverişsiz koşullar altında onu savunmak için kahramanca savaştı ve sonuçta yenildi. 1848’in ikinci Cumhuriyet’i, Marx’ın sözleriyle, işçilerin cesetleri üzerinden kurulmuştu. Aynı şey Paris Komünü yenilgisinin ardından yaşandı. Fransa’da Üçüncü Cumhuriyet, Paris Komünarlarının oluk oluk akıtılan kanı üzerinde yükseldi. İlkinin ardından cumhuriyet birkaç yıl ancak yaşayabilmişti.

Üçüncü Cumhuriyet ise uzun ömürlü oldu.

Bunun açıklaması, tam da Lenin’in ilk bakışta yanıltıcı olabilen tespitinde saklıdır. Lenin’in gerçekte ne söylediği konusunda daha kesin bir açıklığa kavuşmak üzere, daha sonraki yıllara ait bir başka makalesine başvurmak durumundayız. Dördüncü Duma seçimleri vesilesiyle kaleme aldığı uzun bir incelemesinin (*Seçim Kampanyası’nın Temel Sorunları*, Aralık 1911-Ocak 1912) ara bir bölümünde (5. ara bölüm), Lenin, Menşevik lider Martov ile Fransız burjuva devrimi deneyimini tartıştı. Genellikle olduğu gibi, taktik bir tutuma derinlemesine açıklık getirebilmek için teorik ilkelere ve tarihsel deneyimlere başvurur. Tartışmanın burada bizi ilgilendiren yönü, 1789 Devrimi’nden başlayarak Fransız burjuvazisinin cumhuriyet ile ilişkisi sorunudur.

Fransa’da “Burjuva devrimleri çağının başlangıcında, Fransız liberal burjuvazisi monarşistti” diyen Lenin, seksen yıla yayılan bir burjuva devrimleri sürecinin ardından burjuvazinin nihayet cumhuriyet biçimini benimsemek zorunda kaldığının altını çizer. Tüm bu seksen yıllık süreç boyunca cumhuriyet için savaşmanın yalnızca işçi sınıfı ile müttefiki devrimci küçük burjuvazi olduğunu, zaman içinde gitgide daha bağımsız ve kararlı hale gelen ve 1848 Devrim’inden itibaren “toplumsal cumhuriyet” hedefine yönelen bu mücadelelerin basınıcı altında, Fransız burjuvazisinin de adeta yeniden eğitildiğini,

yetştirildiğini, sonunda cumhuriyetçi bir burjuvaziye dönüştürüldüğünü söyler ve daha ileride sözlerini şöyle sürdürür:

“Fransa’da, seksen yıllık burjuva devrimleri boyunca, proletarya, küçük burjuvazinin ‘Sol blok’ unsurlarıyla çeşitli kombinasyonlar halinde, en az dört kez [dört dönüm noktası olarak yukarıda anmış bulunuyoruz] önderliği ele geçirdi ve bunun sonucunda burjuvazi, karşıtı için çok daha kabul edilebilir olan bir siyasal sistem yaratmak zorunda kaldı.”

Konumuz bakımından can alıcı olan bu son ifadeyi bir kez daha yineleyelim: “Ve bunun sonucunda burjuvazi, karşıtı için çok daha kabul edilebilir olan bir siyasal sistem yaratmak zorunda kaldı!” Lenin’in bu değerlendirmesini, devrim-reform diyalektiği bağlamında, şöyle de ifade edebiliriz: Fransa’da uzun ömürlü Üçüncü Cumhuriyet, işçi sınıfı ve devrimci müttefiklerinin seksen yıla yayılan devrim mücadelelerinin bir yan ürünü oldu. Paris Komünü’nü yıkararak devrimci işçi sınıfı hareketine etkisi uzun yıllar sürecek büyük bir darbe vuran burjuvazi, bu ezici zaferinin ardından, yenilgiye uğratılmış karşıtının gelecekte yaratabileceği potansiyel tehdidi daha baştan bertaraf etmek üzere, onun da an azından hayırhah bir tutumla karşılayabileceği bir siyasal sistemi kurmak zorunda kaldı. Toplumsal devrimi engellemek üzere burjuva cumhuriyetinin kurulmasında ifadesini bulan siyasal reform böylece gerçekleşti. İşçi sınıfı 1848’den

beri “toplumsal cumhuriyet” için savaşıyordu, burjuvazi en nihayet onu “siyasal cumhuriyet” ile yatıştırma yoluna gitti.

4- Buna yönelmekle Fransız burjuvazisinin nasıl da isabetli bir tarihsel öngörüyle hareket ettiği gerçeği, altını çizmek istediğimiz son bir noktadır. Üçüncü Cumhuriyet’in birkaç on yıl boyunca “barikatları kullanım dışı bırakması” işte böylece başarılıydı. Fransız burjuvazisi bunu tam da burjuva sınıf devletinin cumhuriyetçi biçimini kalıcılaştırarak ve bu arada cumhuriyetçi hurafelerle işçi sınıfını sürekli aldatıp oyalayarak başardı. Lenin, “proletarya içinde cumhuriyetçi-burjuva illüzyonlar”dan söz ederken işte tamı tamına bunu dile getirmiş oluyordu.

CUMHURİYET TARTIŞMALARI VE FRANSA’DA ÜÇÜNCÜ CUMHURİYET

Lenin üzerinden sözü Üçüncü Cumhuriyet Fransa’sına iki temel nedenle getirmiş bulunuyoruz.

Bunlardan ilki, Engels’in, proletarya kendi sınıf bağımsızlığını kazanamadığı sürece en iyi durumda burjuvazinin aşırı sol kanadı olarak kalır düşüncesiydi. Üçüncü Cumhuriyet Fransa’sı bu olgunun klasik ülkesidir. Nitelikim Engels bu düşünceye yer verdiği klasik eserini tam da Fransa’da bu sürecin en açık biçimde yaşadığı bir evrede kaleme alıyordu. Lenin’in 1908’deki iyimserliğine rağmen bu durumun gerçekte birinci emperyalist

dünya savaşına kadar sürdüğünü, savaşla birlikte ise Fransız sosyalizminin hemen tümünü kapsayan bir siyasal-moral çöküntüyle sonuçlandığını biliyoruz.

Bununla bağlantılı olarak eklemeliyiz ki, Üçüncü Cumhuriyet Fransa'sı, aynı zamanda "bakanlıkçı sosyalizm" in de doğum yeridir. Komün yenilgisini izleyen aynı tarihi dönemde ve tam da yenilginin bir yan ürünü olarak, Fransız sosyalizmi güçlü bir reformist kanata sahip olageldi. Bu kanat gerçekte cumhuriyetçi burjuva radikallerinin işçi sınıfı hareketi içindeki uzantısı durumundaydı. Burjuva hükümetlerinde sözde sosyalizm adına yer alma adımı ve giderek geleneği bu akımın içinden çıktı. "Bakanlıkçı sosyalistler" denilince akla bunun yolunu ilk kez olarak açan kötü ünlü Millerand gelir genellikle. Oysa Fransız sosyalizmi Millerand'dan başlayarak Fransız burjuvazisine bir cumhurbaşkanı, birden fazla başbakan ve çok sayıda bakan yetiştirmiştir. Birinci emperyalist savaşın patlak vermesinin hemen ardından ise Fransız sosyalizminin sağ ve solu bir bütün olarak aynı utanç verici akıbeti yaşamıştır. Tümü de emperyalist savaş desteklemişler ve liderleri savaş kabinelerinde bakanlar olarak görev üstlenmişlerdir. Ve en önemli nokta: Millerand'dan başlayarak bunun temel gerekçesi her zaman "cumhuriyeti savunmak" ve onunla özdeşleştirilen "yurtseverlik" olmuştur.

İkinci temel nedenimiz bize, bizdeki cumhuriyet ve Kemalist cumhuriyet tartışmalarına ilişkindir. Tam da bu aynı Üçüncü Cumhuriyet Fransa'sının kendi tarihi koşullarına uyarlanmış pozitivist dünya görüşü, akademik dünyanın "Türk modernleşmesi" olarak tanımladığı sürecin, yani Genç Türkler'den İkinci Meşrutiyet ve Cumhuriyet'in kuruluşuna uzanan tarihsel sürecin ana aktörlerinin de temel uluslararası esin kaynağı olmuştur. Sol Kemalistler, pozitivism denilince bu gerici felsefenin kurucusu August Comte'un 1840'lardaki düşüncelerine başvurarak, böylece bunun güya "biz" e uymadığını kanıtlamaya çalışırlar. Oysa pozitivism bir burjuva felsefesi olarak Fransız ve giderek batı burjuvazisi tarafından benimsenmesi yüzyılın son çeyreğine rastlar ve tümüyle o günün koşullarına uyarlanmış özel bir biçim alır. Ona bu biçimi verenler Paris Komünü sonrasında Fransa'yı yöneten pozitivist düşünürler ve politikacılarıdır. Daha da doğru bir ifadeyle düşünür-politikacılarıdır. Türk modernleşmesinin düşünürleri ve politikacıları da pozitivist ideoloji, politika ve uygulamaları işte bu kaynaktan aldılar. Ahmet Rızalar ya da Ziya Gökalpler, August Comte'dan değil, onun 19. yüzyılın son çeyreğindeki özgün izleyicilerinden beslendiler. Büyük Fransız Devrimi ile Ke-

malist Devrim, 18. yüzyıl Fransız Aydınlanması ile "Türk Aydınlanması" arasında kurulan tarih ve bilim dışı paralellikler karşısında bu ikinci neden, sosyalizm kılkıllı sol Kemalist akımlara karşı mücadelede özellikle önem taşımaktadır. Doğal olarak burada bu temel önemde konuyu yalnızca bir ilk giriş yapabiliriz.

"BİZ KRALCILAR, ANAYASAL CUMHURİYETİN GERÇEK DAYANAKLARIMIZ"

Fransa'da Üçüncü Cumhuriyet, Paris Komünü'nün yenilgisi üzerinde yükseldi. Sanılabileceği gibi kurucusu hiç de yalnızca burjuvazinin cumhuriyetçi kanadı değildi. Hatta esas olarak o değildi. Paris Komünü'nün celladı ve ardından Üçüncü Cumhuriyet'in ilk Cumhurbaşkanı Thiers'in gerçekte bir monarşist olduğunu hatırlatmak bile bu konuda bir fikir verebilir. Thiers bu konumunu parlamentodaki monarşist çoğunluğa borçluydu. Dahası, "ılımlı" bulunduğu için, yani cumhuriyetçi eğilime gereğinden fazla prim verdiği gerekçesiyle de çok geçmeden aynı monarşist parlamento tarafından görevden alınmıştı.

Peki bu monarşist siyasal ağırlığa rağmen, üstelik işçi sınıfı da ağır bir yenilgiye uğratılmışken, nasıl oldu da Komün sonrası Fransa bir cumhuriyet olarak kalabildi?

Bu sorunun yanıtının temel bir yönünü Lenin'in yukarıda ele aldığımız açıklamaları üzerinden görmüş bulunuyoruz. Fakat bu gerçeğin yalnızca bir yönüdür. Gerçeğin öte yüzünde, Fransız burjuvazisinin monarşist ve cumhuriyetçi hizipler olarak bölünmüşlüğü, dolayısıyla bunlar arasındaki çekişme ve bunun dayandı-

ğı güçler dengesi vardı. Çekişme hiç de yalnızca monarşistlerle cumhuriyetçiler arasında değil, fakat farklı hanedanlara bağlı monarşistlerin kendi aralarında da aynı şiddetle sürüyordu. Dolayısıyla devlet iktidarının cumhuriyetçi biçimi, aynı zamanda bu farklı burjuva çıkarların uzlaşdırılabileceği uygun ve zorunlu bir çözüm yolu da.

Fransız egemen sınıf hizipleri arasında cumhuriyet biçimi üzerinden böyle uzlaşmanın nasıl sağlanabildiğini anlayabilmek için, "anayasal cumhuriyet" olarak da bilinen İkinci Cumhuriyet örneğine dönmek ve Marx'ın konuya ilişkin açıklamalarına başvurmak durumunda-

yız: "Anayasal cumhuriyetin yaşamının 10 Mart 1850'de kapanan üçüncü dönemi 1 Kasım 1849'da başlar. Başlayan, yalnızca, anayasal kurumlar arasındaki olağan ve Guizot'nun fazlasıyla hayran olduğu oyun, yani yürütme gücü ile yasa gücü arasındaki kavga değildir. Bonaparte, birleşik Orleans'cular ile Meşrutiyetçilerin restorasyon isteklerine karşı, kendi fiili iktidar hakkını, yani cumhuriyeti savunur; Düzen Partisi, Bonaparte'in restorasyon isteklerine karşı, kendi ortak egemenlik hakkını, yani cumhuriyeti savunur; Meşrutiyetçiler Orleans'culara karşı, Orleans'cular Meşrutiyetçilere karşı statükoyu, yani cumhuriyeti savunur. Düzen Partisi'nin her biri kendi kralını ve kendi restorasyonunu el altında saklayan tüm bu hizipleri, karşılıklı olarak, rakiplerinin iktidarı gasp etme ve ayaklanma isteklerine karşı, burjuvazinin ortak egemenliğini, içinde özel hak iddialarının birbirlerini götürdüğü ve bunların saklı tutulduğu biçimi, yani cumhuriyeti öne çıkarır. (...)

"Böylece, burjuva cumhuriyetçilerinin elinden içi boş bir ideolojik formül olarak çıkan anayasal cumhuriyet, koalisyon halindeki kralcıların elinde içerik dolu ve canlı bir biçim kazandı. Ve Thiers, şunu dediğinde, düşündüğünden daha doğru bir şey söylemişti: 'Biz kralcılar, anayasal cumhuriyetin gerçek dayanaklarıyız'" (Fransa'da Sınıf Mücadeleleri, Fransız Üçlemesi içinde, Yordam Kitap, s.107)

Cumhuriyet ve "piyasa" ilişkisi üzerine boş gevezelikleri ele alırken, burjuva cumhuriyetinin varlığının ve akıbetinin tümüyle sınıf ilişkilerine, mücadelelerine ve bunun ürünü olarak beliren sınıfsal güç dengelerine bağlı olduğunun önemle altını çizmiştik. Marx'ın 19. yüzyıl Fransız tarihinin özel bir kesitine ilişkin açıklaması bu bakış açısının yeni bir doğrulanmasıdır. Marx kendi açıklamasını öylesine önemser ki, onu aynı eserinin bir başka yerinde (s.132) olduğu gibi yinelemekle kalmaz, 1848 Devrimlerinin daha soyut bir açıklamasını verdiği öteki ünlü eserin de aynı açıklamaya yeniden döner:

"Parlamentar cumhuriyet, Fransız burjuvazisinin iki kesiminin, Meşrutiyetçiler ile Orleans'cuların, büyük toprak mülkiyeti ile sanayinin, eşit haklara sahip şekilde yan yana barınabildikleri tarafsız alan olmaktan daha fazlasını ifade ediyordu. Ortak egemenliklerinin vazgeçilmez koşuluydu, onlara ait genel sınıf çıkarlarının aynı anda hem kendi farklı hiziplerinin hem de geri kalan tüm sınıfların hak iddiaları üzerinde üstünlük kurmasını sağlayan tek devlet biçimiydi." (Louis Bonaparte'in 18 Brumaire'i, Fransız Üçlemesi içinde, Yordam Kitap, s.216)

Marx'ın "zoraki cumhuriyetçiler komedisi" olarak alaya alıp aşağıladığı bu durum, yirmi yıl sonrasının hayli değişmiş koşulları ve güçler dengesi içinde bir bakıma aynı mantıkla yinelenmiş oldu. Monarşist Louis Bonaparte iktidarının Prusya ile savaşta (1870) çok ağır bir yenilgiye uğramış olması, burjuva hizipler arasındaki güçler dengesini cumhuriyetçiler lehine belirgin biçimde değiştirmişti. Yine de Komün sonrası burjuva parlamentosunda hala da monarşist bir ağırlık vardı. Fakat buna rağmen yeni bir monarşiye geçiş şansı yoktu. İki monarşist biri cumhuriyetçi üç büyük hizip halinde bölünmüş burjuvazi için cumhuriyet bu kez gerçekten biricik gerçekçi çıkış yoluydu. Fransız monarşistleri bir kez daha koşulların zorlamasıyla "cumhuriyetçi" olmuşlar ve İkinci Cumhuriyet döneminde "Biz kralcılar, anayasal cumhuriyetin gerçek dayanaklarıyız" diyen monarşist Thiers'i de, Üçüncü Cumhuriyet'in ilk cumhurbaşkanı olarak seçmişlerdi.

Üçüncü Cumhuriyet ve "cumhuriyetçi hurafe" konusuna devam edeceğiz...

Emperyalist haydutların demokrasi zirvesi

ABD Başkanı Biden, seçim öncesi verdiği önemli vaatlerden biri olan “demokrasi önderliğini tekrar ele alıp dünyada otoriterlikle mücadele etme”nin ilk adımını “Demokrasi Zirvesi” düzenleyerek atıyor. Beyaz Saray’dan yapılan yazılı açıklamada, 9-11 Aralık tarihlerinde dünyanın birçok ülkesinin davet edileceği zirvenin üç ana başlık etrafında tartışılacağı belirtildi. Bu başlıklar, “Otoriterliğe karşı demokrasiyi savunmak”, “Yolsuzlukları tespit edip onlarla mücadele etmek” ve “İnsan haklarını savunmak” olarak belirlendi. Zirvede ülke liderleri ve çeşitli “sivil toplum kuruluşları” demokrasi hakkında fikir alışverişinde bulunacak, “uzmanlar ve aktivistler” somut önerilerini katılımcılara sunacakmış.

Biden, 2020 seçimleri boyunca ve 6 Ocak Kongre Baskını sonrasında yaşanan “ABD’de demokrasi öldü mü?” sorusuna yanıt olarak demokrasi vurgusunu sıklıkla kullandı. Böylece hem iç kamuoyunun kendi sistemlerine hem de müttefiklerin ABD’ye olan güvenini arttırmayı amaçlıyor.

Biden yönetiminin “demokrasi zirvesi”nin bir diğer amacını ise, Rusya ve Çin’e karşı özellikle Güney Asya ülkelerinden oluşan geniş bir ittifak bloku yaratmak oluşturuyor. Biden; Myanmar ve Rusya örneğinde olduğu gibi, “insan hakları ve demokrasi” ihlalleri gerekçeyle kapsamlı ekonomik yaptırım kararları alarak ve çeşitli ülkelere “demokrasi” uyarılarında bulunarak bir nevi “demokrasi kahramanı” algısı yaratma niyetini taşıyor.

Geçtiğimiz hafta, ABD’de yayınlanan *Politico* dergisi ABD yönetiminden sızan taslak bir davet listesi yayınladı. Listeye göre zirveye davet edilen 107 ülke içerisinde NATO üyesi Türkiye ve Macaristan yok. Gerekçe olarak ise “bu liderlerin yıllardır demokratik sistemlerini baltaladığı” gösteriliyor. Macaristan ve Türkiye’nin NATO müttefiki olmalarına rağmen listede yer almama olasılığı ABD medyası tarafından da sıklıkla gündeme getirilen bir konuydu. ABD emperyalizminin önceliğini Güney Asya’ya kaydırması, dolayısıyla Türkiye ile stratejik ilişkilerin öneminin eskiye nazaran azalması nedeniyle, birçok yorumcunun beklentisi Türkiye’nin davet edilmeyeceği yönünde. Türkiye’nin gelecek günlerde zirveye

davet edilip edilmeyeceği henüz belli değil, fakat davet tercihinin ABD’nin Türkiye’yi önemli bir stratejik ortak olarak görüp görmediğinin göstergesi olacağı neredeyse kesin. *Politico* dergisi listeyi yayınladığı haberinde, özellikle listenin bir tartışma sürecinin parçası olduğunu, kesin bir davet listesi olmadığını belirtse de söz konusu taslak liste ABD’nin yeni ittifaklar arayışı konusunda ipuçları sunuyor.

Beyaz Saray’dan zirve ile ilgili daha önce yapılan yazılı açıklamada, “dünya genelinde demokrasi ve insan haklarının tehdit altında olduğu”na dikkat çekilerek, “demokrasiyi savunmada demokratik ülkelerin dayanışma içinde olmasının önemi” vurgulanıyor. Açıklamada, “*Toplumda oluşan güvensizlik ve hükümetlerin buna bir çözüm üretmede başarısız olmaları, siyasi kutuplaşmalar ve demokratik kurumların altını oyan liderlerin yükselmesine neden oldu*” deniliyor. Bu şatafatlı açıklamalara rağmen, ABD’nin stratejik çıkarları söz konusu olduğu zaman, demokrasi ve insan hakları ihlallerinin hiçbir önemi kalmıyor. Çünkü, Rusya, Çin, Türkiye, İran, Macaristan, Mısır, Azerbaycan, Tunus gibi ülkeler insan hakları ihlalleri gerekçesiyle zirveye davet edilmezken, Brezilya, Polonya, Filipinler gibi faşist diktatörler tarafından yönetilen ülkelerin davet edilmesi bunun en çarpıcı göstergesidir. Ayrıca yıllardır Filistin’i işgal eden, katliamlar yapan İsrail’in her zaman kollanması ve zirveye da-

vet edilmesi, demokrasi ve insan hakları konusunda “hassasiyeti” dilinden düşürmeyen ABD emperyalizminin ne kadar ikiyüzlü olduğunu yeterli açıklıkta gözler önüne seriyor zaten.

ELLERİNDE HALKLARIN KANI OLANLARIN “DEMOKRASI” YALANLARI

Demokrasi zirvesi çağrısı yapan ABD ve savaş örgütü NATO üyesi emperyalist ülkeler, on yıllardır yeryüzünün dört bir yanında dünyanın mazlum halklarına karşı insanlık dışı, barbarca bir savaş yürütüyorlar. Afrika’dan Ortadoğu’ya, Asya’dan Avrupa’ya ülkeleri işgal edip, yakıp yıkıyor, vahşice talan ediyorlar. Yüzbinlerce insan emperyalistlerin kirli çıkarları uğruna sürdürülen bu savaşlarda yaşamını yitirdi. Milyonlarca insan ülkelerini terk etmek zorunda kalarak, mülteci konumuna düşürüldüler. Demokrasi ve insan hakları konusunda yüksek perdeden ahkam kesen kapitalist tekellerin hizmetindeki emperyalist sermaye devletleri evrensel insan haklarının en temel ilkelerinden birisi olan yaşam hakkını hiçe sayarak Covid-19 salgını boyunca 6 milyona yakın insanın ölümüne neden oldular. Sadece ABD’de virüs bulaşanların sayısı 252 milyona yaklaşırken, ölenlerin sayısı 750 bini geçmiştir.

Demokrasi kelimesini dillerinden düşürmeyen sermaye devletleri, durmaksızın işçi ve emekçilerin en temel demokratik haklarını yok etmek için, hiz-

metlerindeki parlamentolarda yasal çıkarıyorlar. Yıllardır boğuştuıkları krizlerin faturalarını emekçilere ödetebilmek ve onları zapturapt altına alabilmek için polis devleti uygulamalarını yasallaştırıyorlar. En ileri demokrasi ve evrensel insan hakları ile övünen Avrupa ülkelerinde örgütlenme, düşünce özgürlüğü ve gösteri hakkı devlet terörü ile yok edilmek isteniyor. Bugün sermaye devletleri eğreti burjuva demokrasisinin kısıntılarına bile tahammül göstermezken, işçi ve emekçilerin büyük bedeller ödeyerek elde ettikleri tüm kazanımlarına karşı savaş açmış bulunuyorlar. Tam da bu nedenlerden dolayı onların demokrasi adına söyledikleri her şey yalan, düzenleyecekleri zirveler ikiyüzlülükten başka bir anlam ifade etmeyecektir.

Burjuvazi egemenliğini koruyabilmek için işçi ve emekçileri bütün silahlarından arındırmayı ve mücadeleler yoluyla elde edilmiş bütün kazanımları yok etmeyi sınıf çıkarlarının bir gereği olarak görmektedir. Nitekim şimdilerde dünya burjuvazisi en geri burjuva demokrasisine bile tahammül edemez durumdadır. Şartları oluştuğunda “burjuva demokrasisi”ni açık bir diktatörlükle ikame etmede hiçbir sakınca görmeyecektir. Tam da bu nedenlerden dolayı işçi ve emekçilerin önünde, burjuvazinin onları hapsettiği icazet sınırlarını gerçek bir demokrasi için aşmak, bütün ezilenlerin özgürce yaşayabileceği proletarya demokrasisi için savaşmak dışında bir seçenek yoktur.

“Kapitalizm gezegeni ve insanlığı öldürüyor!”

Eylem Güneş

Gezeganimiz ve insanlık dönülmez noktalara doğru hızla ilerleyen bir iklim krizi ile karşı karşıya. Bilim insanları yıllardır kapitalist hükümetleri iklim krizine karşı hızlı ve ciddi önlemler alınması konusunda uyarıyorlar. Kapitalist ve emperyalist hükümetler ve tekeller 30 yıldır gerçekleşen zirvelerde iklim krizine karşı somut hedefler üzerinde anlaşmaya varamadıkları gibi, alınan kararlar bağlayıcı olmadığı için boş söz lakırdıları olmaktan ileri gidemiyor. İnsanlar tarafından kullanılan kömür, petrol ve gaz gibi fosil yakıtlardan kaynaklanan emisyonların artmasının küresel ısınmanın temel sebepleri arasında olduğu ve bunun sınırlanması, zamanla kaldırılması gerektiği kapitalist hükümetler ve tekeller tarafından kabul edilmesine rağmen aradan geçen yaklaşık 30 yılda fosil yakıt tüketimi artmaya devam etti.

Paris İklim Konferansında alınan ve tüm ülkelerin 2050 yılına kadar net sıfır taahhüdünde bulunması ve küresel ısınmayı 1,5 derecede tutma hedefine yönelik çalışmaların başlaması ile ilgili kararların masaya yatırılması planlanan zirve, İskoçya'nın Glasgow kentinde toplandı. Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi 26. Taraflar Konferansı (COP26) 31 Ekim-12 Kasım tarihleri arasında 120 devlet başkanı ve dünyanın dört bir yanından on binlerce katılımcıyı bir araya getirdi. Aslında bir yıl önce yapılması gereken zirve Covid-19 pandemisi nedeniyle ertelenmişti.

COP26 uzmanlar tarafından Paris İklim Anlaşması'nın test edileceği ilk zirve olarak tanımlanıyordu. Konferansın gündeminin ana maddelerini tüm ülkelerin 2050 yılına kadar net sıfır taahhüdünde bulunması ve küresel ısınmayı 1,5 derecede tutma hedefine yönelik çalışmaların başlaması oluştuyordu.

2019 yılında gerçekleşen son zirveden sonra, insanlık bilim insanlarının, karbon salımları arttıkça neler olabileceği konusunda uyardığı şeyleri yaşadı ve küresel ısınmanın yol açtığı çevre felaketleri art arda geldi. Kuzey Amerika'dan Avustralya'ya, Avrupa'dan Çin ve Hindistan'a kadar dünyanın onlarca yerinde şu ana kadar görülmemiş yakıcı sıcak hava dalgası, ani, yoğun ve şiddetli yağışlar ve bunun sonucunda yaşanan sel felaketleri, toprak kaymaları, tayfun ve kasırgalar,

orman yangınları gibi olaylar insanlığa felaket, yıkım ve ölüm getirdi. Diğer taraftan iklim krizine karşı acil somut önlemlerin alınmamasına karşı tepki özellikle gençliğin küresel öfkesinin sokağa taşmasına neden oldu. Glasgow'da Birleşmiş Milletlerin düzenlediği ve bu yıl İngiltere hükümetinin başkanlığı yürüttüğü COP26 bu basınç altında toplandı.

Konferansın ev sahipliğini yapan İngiltere Başbakanı B. Johnson gençliğin küresel iklim eylemlerine atfen “Dünyanın öfkesi ve sabırsızlığı”nın arttığını, ülkelerin iklim koruma önlemleri konusunda anlaşamamaları halinde, bu sabırsızlık ve öfkenin “bağımsız” hale geleceğini ifade etti. Dünyanın emperyalist kapitalist efendilerini en çok da korkutan bu: Sokağın öfkesini kontrol edememeleri, bunun büyüme, yayılma ve militanlaşma potansiyeli...

COP26'DA KARARLAR, PLANLAR, TAAHHÜTLER...

Glasgow'daki COP26 iklim zirvesinde hala 197 ülkenin tümünün kabul edebileceği bir anlaşma müzakere ediliyor. Ancak geçen hafta bir dizi uzlaşma duyurusu yapıldı:

- Ormanların yaklaşık %85'inin bulunduğu 100'den fazla ülkenin hükümetleri, 2030'dan itibaren ormansızlaşmayı durdurma sözü verdiler.

- 100'den fazla ülke tarafından en güçlü sera gazlarından biri olan metan emisyonlarının yüzde 30'unu kesme sözü verildi. AB ve ABD metan salımını 2030 itibarıyla azaltmak için küresel bir ortaklık duyurusu yaptı.

- Polonya, Vietnam ve Şili gibi büyük kömür kullanıcılarının aralarında bulunduğu 40'tan fazla ülke kömürden uzaklaşma taahhüdünde bulundu. Ancak dünyanın en büyük kullanıcılarından ABD, Çin, Avustralya, Hindistan da dahil olmak üzere dünyanın kömüre en bağımlı ülkelerinden bazıları bu taahhüde katılmadı.

- Aralarında dünyanın otomotiv devi Almanya'nın imzasının bulunmadığı 30 ülke sıfır emisyonlu araçlar, içten yanmalı motorla çalışan otomobillerin karbondioksit salmayan araçlara dönüştürülmesi için gerekli koşulları sağlama üzerine karar alındı. Küresel havacılık emisyonlarının yüzde 40'ından fazlasından sorumlu olan 14 ülke karbondan arınmaya yönelik yeni bir hedef taahhüt etti.

- İklim krizinin en büyük sorumluları olan ABD ve Çin önümüzdeki on yılda iklim işbirliğini ilerletme sözü verdi. Dünyanın en büyük iki CO₂ yayıcısı olarak bu ülkelerin ortak çalışma sözü 1,5 °C sıcaklık artış eşliğini ulaşılabilir tutmak için kritik olarak görülüyor.

İki haftanın sonunda Glasgow'daki COP26 iklim zirvesinde sona yaklaşılan, ülkelerin 1,5 derecenin üzerindeki sıcaklık artışlarını önlemek için emisyonları nasıl azaltacağını belirleyen ve çarşamba günü açıklanan yedi sayfalık anlaşmanın ilk taslağının ardından, taslağın yeni bir biçimi yayınlandı. Açıklanan taslağın, toplantıda tüm ülkeler tarafından kabul edilmesi gerekiyor.

Taslak anlaşmada hükümetlere iklim değişikliğiyle acilen mücadele etme çağrılarını yer alıyor. Yanı sıra, ülkelere iklim değişikliğiyle mücadele eden daha yoksul ülkelere finansman da dahil olmak üzere yapacakları destekleri güçlendirmeleri isteniyor. Sera gazı emisyonundan sorumlu olan zengin kapitalist ülkeler tarafından iklim değişikliğinin en kötü etkilerini yaşayan daha yoksul ülkelere iklim değişikliğiyle mücadele için vadedilen para, konferansta uzun ve sert tartışmalara yol açmıştı. Yoksul ülkeler, zengin ülkelerin iklim değişikliğinin neden olduğu zararları telafi etme girişimlerini geri ittiğini söylüyorlar.

Taslak metninde ülkelere, sera gazı emisyonlarını eskisinden çok daha hızlı bir şekilde büyük ölçüde azaltma planlarını açıklamaları istenirken, diğer taraftan kömür ve diğer fosil yakıtların kullanımını azaltma taahhütleri yumuşatılıyor. Bu ise konferans öncesinde konulan hedefin

çok gerisinde kalındığını gösteriyor.

COP26'nın açılış konuşmasında, "Ya biz onu durduracağız ya da o bizi durduracak" ve "Kendi mezarımızı kendimiz kazıyoruz" diyerek, zaman kaybetmeden sera gazı emisyon hedefleri ile ilgili taahhütlerin hayata geçirilmesi gerektiğini vurgulayan BM Genel Sekreteri Antonio Guterres, cuma günü COP26'nın muhtemelen amaçlarına ulaşamayacağını ve küresel ısınmayı 1,5 °C ile sınırlama hedefinin "yaşam desteği" üzerinde olduğunu söyledi.

BİLİM İNSANLARI VE ÇEVRE KURULUŞLARININ UYARILARI

Oysa bilim insanları iklim değişikliğinin tehlikeli sonuçlarının önüne geçmek adına küresel ısınmayı sanayi devrimi öncesi zamanların 1,5 derece üzerinde sınırlaması gerektiğini söylüyorlar. Bu hedefe ulaşmak için, küresel emisyonların 2030 yılına kadar %45 oranında azaltılması ve 2050 yılına kadar genel olarak sıfırlanması gerektiğini savunuyorlar.

BM Çevre Programı (UNEP) tarafından yapılan son analize göre, ülkeler mevcut taahhütlerini yerine getirmeyi başarsalar dahi bu yüzyılın sonunda küresel ısı artışının 2,7 dereceye kadar yükselmesi bekleniyor. Uzmanlara göre, 1,5 derece hedefine ise, küresel sera gazı emisyonlarının net sıfıra indirilmesi durumunda ancak 2050 yılına kadar ulaşılabilir.

İklim Faaliyet Takibi (CAT) adlı kuruluşun yayımladığı yeni bir rapora göre, dünyanın küresel sıcaklıklarda hedeflenen 1,5 derecelik artışın çok ötesinde, 2,4 santigrat derecelik artışa doğru gittiği hesaplandı.

Paris İklim Anlaşması'nda 1,5 derecelik bir sıcaklık artışının gezegen için ne anlama geleceğini yakından incelemekle görevlendirilen Hükümetler Arası İklim Değişikliği Paneli'ne göre 1,5 derecelik artış deniz seviyelerinin yükselmesi, mercan resiflerinin zarar görmesi ve sıcak hava dalgaları, kuraklıklar, seller, daha şiddetli fırtınalar ve diğer aşırı hava koşullarında artışa neden olsa da 2 derecelik artış çok daha büyük felaketlere yol açacak.

İngiltere Meteoroloji Kurumu da küresel sıcaklıkların sanayi devrimi öncesine kıyasla 2 dereceden fazla artması durumunda, ölümcül sıcaklık ve nemden bir milyar insanın etkilenebileceği konusunda uyarıda bulundu.

GÖSTERİLERDE "KAPİTALİZM GEZEGENİ ÖLDÜRÜYOR!", "SİSTEM DEĞİŞİKLİĞİ" ŞIARLARI

COP26'da görüldüğü üzere kapitalist devletler ve onların hükümetleri kayda değer bir önlem alma yerine 30 yıldır

ayak sürmeleri, sera gazı emisyonlarının azaltılmasına yönelik taahhütlerin tutulmaması ve yaşanan ekolojik yıkım ve son yıllarda art arda yaşanan çevre felaketlerinin yıkıcı ve öldürücü sonuçları kitlelerin küresel iklim krizine karşı duyarlılıklarının artmasına, harekete geçmelerine ve öfkenin sokağa taşmasına neden oldu. Zirve vesilesiyle iklim sorununa dikkat çeken ve ciddi önlemler alınmasını talep eden, kapitalist düzenin çözümsüzlüğünü ortaya koyan eylemler yapıldı.

BM İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi 26. Taraflar Konferansı'nda çevre için daha etkili kararlar alınması için Birleşik Krallık genelinde 10'dan fazla kentte, dünya genelinde ise 300 civarı şehirde iklim değişikliğine karşı eylem çağrısıyla yürüyüşler yapıldı. İskoçya, Galler, Londra'da on binlerce kişinin katıldığı gösteriler düzenlendi. Kuzey İrlanda özerk bölgesinde en büyük yürüyüş başkent Belfast'taydı. Galler'in Swansea, Bangor, Llangollen ve Holyhead kentlerinde de yürüyüşler düzenlendi. İngiltere'nin başkenti Londra'da on binlerce kişi, 6 Kasım Küresel İklim Eylem Gününde gösteri düzenledi. Sabahın erken saatlerinden itibaren kentin farklı noktalarında toplanarak Trafalgar Meydanı'na yürüyen göstericiler, ülkelerin iklim kriziyle mücadelede daha güçlü politikalar uygulaması çağrısında bulundu, "Sistem değişikliği! İklim değişikliği değil!", "İklim değişikliği için harekete geçin!" yazılı pankartlar taşındı.

26. iklim zirvesinin gerçekleştiği Glasgow'da çevreci örgütler ve sendikaların öncülüğünde 100 bin kişilik bir gösteri gerçekleşti. Gösteride hükümet ve devlet yetkililerinin, iklim felaketinin asıl sorumluları olduğu dile getirildi. Yürüyüşte "Kapitalizm gezegeni öldürüyor!", "İnsanlık için kırmızı alarm!", "En büyük kirleticileri durdurun!", "COP26, gözümüz üzerinizde!", "Öfkeliyim!!!" şiarları yer alan pankartlar taşındı.

Cuma günü ise dünyanın dört bir yanından gelen ve aralarında Greta Thunberg'in de bulunduğu gençlerle birlikte 15 bin çocuk, genç, öğrenci, aileleri ve işçiler "Gelecek için Cumalar" (FFF) eylemi çerçevesinde protesto yürüyüşü düzenlediler. Sloganları, "Kapitalizm gezegenimizi katlediyor!" idi.

Gençlik kitleleri, cumartesi günü uluslararası gruplar, sendikalar, çiftçiler ve yerli grupların düzenlediği gösterilere de katıldılar. Yerli halkların hakları ve Amazon yağmur ormanlarının korunması taleplerini dile getirdiler. Sendika kortejinde sağlık emekçileri, grevdeki demiryolu işçileri ve fazla ücret talebi için grevde bulunan temizlik işçileri yerlerini almıştı. Şehirlerde yükselen çöp yığınları

ile mücadelede daha temiz ve yeşil şehir talebini yükselten temizlik işçileri de yerlerini almıştı. FFF hareketi hafta başında çöpçülerin mücadelesine dayanışma göstermiş, temizlik işçileri de cuma günü öğrenci yürüyüşüne katılmıştı.

Dünyada 300'ün üzerinde kentte düzenlenen gösterilerde de iklim sorununa dikkat çekildi ve ciddi önlemler alınması talep edildi. Avustralya'nın Sydney ve Melbourne kentlerinde çok sayıda kişi sokağa çıktı. Dövizlerde "Falan filanı bırakın, gerçek iklim eylemleri, hemen şimdi!" dikkat çekiyordu. Güney Kore'nin başkenti Seul'da 500 kişi miting düzenledi. Hollanda'da da "İklim Yürüyüşü 2021" şiarıyla ülkenin farklı kentlerinden Amsterdam'a gelen 40 bin kişi yürüyüş düzenledi.

İKLİM KRİZİ SORUNU SINIF SORUNUDUR!

Kapitalist rejimler ve tekelleri küresel ısınma ve iklimin korunması konusunda bugüne değin bir çözüm üretmiş, somut bir adım atmış değiller. 30 yıldır gerçekleşen zirvelere, verilen sözlere, alınan kararlara, taahhütlere rağmen atmosferdeki sera gazı miktarının artmaya devam etmesi, bunun sonucu olarak da küresel ısınmanın artması bunun bir göstergesidir.

Dünyada en fazla karbon salımına yol açan ABD, AB ve Çin gibi emperyalistler ve buralarda faaliyet gösteren, bankalar, petrol tekelleri, otomotiv ve metal tekelleri üretim faaliyetleri nedeniyle sera gazı salımının büyük bir bölümünden sorumludurlar. Bunların temel enerji ve kâr kaynağı olan fosil yakıt üretimi ve tüketiminden vazgeçmelerini veya verilen sözlere uygun olarak sera gazı salımında azaltmaya gitmeleri beklenemez. Bu nedenle bugün karşı karşıya bulunduğumuz iklim krizini de çözemeler. Daha fazla kâr, aşırı sömürü ve aşırı tüketim üzerine kurulu olan bu sistem, doğanın sömürülmesinin ve katledilmesinin yegane sorumlusudur.

Kapitalist sistemin çıkarlarına hizmet eden hükümetler ise bu sistemi korumakla, onun çıkarlarını gözetmekle mükelleftirler. Bu nedenle zirvelerde kapitalist hükümetlerden kapitalizme karşı, onun üretim tarzına ve faaliyetlerine karşı, hizmet ettikleri sermaye sınıfının çıkarlarına ters düşecek kararlar almaları ve politikalar üretmeleri beklenemez. Alttan gelen dalgayı kırmak için iklim zirvelerinde alınan kararlar ise kapitalistler ve onların çıkarları zarar görmeyecek şekilde düzenlenir.

İklim krizi sorunu sınıf sorunudur ve sorunu çözecek olan, kapitalizmin karşısına dikilerek onu tarih sahnesinden sililecek olan işçi sınıftan başkası değildir.

Stuttgart'ta miting

Almanya'nın birçok kentinde olduğu gibi Stuttgart'ta da miting ve yürüyüş gerçekleştirildi. Kent merkezinde kültürel etkinliklerin de sergilendiği mitingle başlayan eylem, şehir merkezinde yapılan kısa bir yürüyüşle bitirildi.

Konuşmalarda çevreyi tahrip ederek büyük bir felaketi tetikleyenlerin, bundan önce düzenledikleri zirvelerde olduğu gibi Glasgow'da yapılan BM İklim Zirvesi'nden de olumlu bir sonuca ulaşmadığı belirtildi. İklim krizine karşı çözümün anti-kapitalist mücadeleyi güçlendirmekten geçtiğinin altı çizildi.

Miting alanında yapılan konuşmalara ve kültürel etkinliğe ciddi bir ilgi vardı. MLPD, ÖDP, Si gibi parti ve örgütlerin çağrısıyla yapılan eylemde İşçilerin Birliği ve Halkların Kardeşliği Platformu (BİR-KAR) da bayrak ve dövizleriyle yer aldı.

KIZIL BAYRAK / STUTTGART

Engels İttifakı eyleme çağırıyor

Almanya'nın Wuppertal kentinde Engels İttifakı'nın bu yıl 7 Ağustos'ta düzenlediği geleneksel Engels'i anma yürüyüşü polis terörüne hedef olmuştur.

Friedrich Engels'in doğum yıl dönümü dolayısıyla da bu kez 27 Kasım'a eylem çağrısı yapıldı. Yine Engels ittifakı'nın çağrısıyla Engels'in 201'inci doğum yıl dönümü vesilesiyle düzenlenecek yürüyüş, aynı zamanda özellikle Wuppertal kentinde göze batan polis terörüne karşı bir protesto olacaktır.

Geçtiğimiz günlerde, 25 yaşındaki Yunanistan kökenli bir gencin gözaltında ölümüne neden olan Wuppertal polisi bugünlerde yerel kamuoyunda da tepkilerle karşı karşıya.

Almanya'da günbegün tahkim edilen polis devletini ve bunun ürünü polis şiddetini, ırkçılığı, keyfi tutuklamaları teşhir etmek için, tüm ilerici, solcu ve devrimci güçler Engels İttifakı'na destek vermek için eyleme çağırılıyor.

Cumartesi saat 14'te Wuppertal merkezindeki Willy-Brandt-Platz alanında başlayacak olan yürüyüşte, ayrıca Elberfeld polis karakolu karşısında miting de yapılacak.

KIZIL BAYRAK / WUPPERTAL

Dünyanın ikinci büyük buzulu hızla eriyor

Dünyanın ikinci büyük buzulu olarak bilinen Grönland'daki buzullar küresel ısınma sebebi ile hızlı bir şekilde eriyor. Bilim insanları, erimenin "geri dönülemez" olduğuna vurgu yapıyorlar. Adadaki buz tabakasını izleyen Polar Portal, Ağustos 2021'de iki gün içinde yaklaşık 17 milyar ton buzun eridiğini açıkladı. Eriyen buz tabakası, 170 bin kilometrekarelik bir alanı 10 santimetre yüksekliğinde su ile kaplayabilecek düzeye ulaştı.

Danimarka'ya bağlı özerk Grönland, yüzölçümü açısından dünyanın en büyük adası olma özelliğine sahip olmakla birlikte, sadece 57.500 civarında küçük bir nüfusa ev sahipliği yapıyor. 2.166.086 km² yüzölçümü olan Grönland, Atlas Okyanusu'nun kuzeyinde yer alıyor ve Kuzey Kutbunun en büyük buzullarını barındırıyor. Adanın sahilleri hariç, her yanı (yüzde 81) 3 km kalınlığa varan buzullarla kaplıdır. Danimarka'ya bağlı özerk bir ada olan Grönland, Kanada Arktik Adaları'nın doğusunda, Arktik ve Atlantik okyanusları arasında yer almaktadır. Kuzeyde Arktik Okyanusu, güneydoğusunda İzlanda ve Danimarka Boğazı, batısında Kanada'nın Ellesmere Adası ve Baffin Körfezi bulunmaktadır.

"ERİME MEVSİMİ"

Adada her yıl hazirandan ağustosa kadar olan süre "erime mevsimi" olarak adlandırılıyor. Danimarka Meteoroloji Enstitüsü'nün Temmuz 2021'de açıkladığı verilere göre, kuzey yarımküredeki en büyük buz kütlesi olan Grönland'da bir günde 8,5 milyar tondan fazla buzun eridiği bildirildi. Yapılan açıklamada, haziran ve temmuz aylarında 100 milyar tondan fazla buzun eridiği belirtildi. Grönland'da buz tabakası, 2019'da daha önceki yıllardan daha fazla eridi. 2019'da 532 milyar ton buz tabakası eridi. Bunun 223 milyar tonu sadece temmuz ayında eridi.

Uzmanlar, Grönland'daki buzul kaybının 2003-2016 arası dönemde yıllık 255 milyar ton civarında iken 2019'da 532 milyar tona yükselmesini, "önü alınmaz" bir gelişme olarak değerlendireyorlar.

14 bin bilim insanının yayımladığı İklim Acil Durum Raporunda ise, Grönland ve Antarktika'nın buz seviyelerinde rekor düzeyde düşüş görüldüğü ve 15 yıl ön-

cesine göre yaklaşık yüzde 30 daha hızlı eridiği bildirilmiştir.

Buzullaşmanın yaklaşık üç milyon yıl öncesine dayandığı varsayılan Grönland, dünyanın geri kalanından daha hızlı bir şekilde ısınıyor ve eriyor. Antarktika'dan sonra dünyanın en büyük ikinci buzul tabakası olan Grönland'da yaz aylarında eriyen buzullar, her yıl deniz suyu seviyelerindeki milimetrelilik artışa katkıda bulunuyor. Deniz suyu seviyesinin yüz yılın sonunda yaklaşık 1 metre yükselmesi öngörülüyor. Bilim insanları bu yükselme nedeni ile, önümüzdeki 30 yıl içinde 300 milyon insanın evlerini kaybetme riski ile karşı karşıya kalabileceğini belirtilmektedir.

FELAKETİ FIRSATA ÇEVİRMEK

Uluslararası tekeller, "kâr daha çok kâr" elde etmek için, doğayı, yaşam alanlarımızı, bir bütün olarak gezegenimizi her geçen gün daha da yaşanmaz hale getiriyorlar. Doğanın dengesi olan buzulların yok olmasına neden oluyorlar. Grönland gibi buzulların eridiği bölgeler, küresel tekeller için yeni "yağma alanları" anlamına geliyor.

Grönland'da eriyen buz tabakalarının altında değerli hammaddelerin bulunduğu varsayılıyor. Buzulların erimesi ile gün yüzüne çıkan bakir topraklar, keşfedilmemiş petrol ve gaz yatakları küresel kapitalist şirketleri cezbetmektedir. Avustralyalı tekeller 2007'de Grönland'dın bazı yerlerinde maden ocakları inşa etmek

için çalışmalar yaptılar. Danimarka 40 yıl öncesinde bu yönlü çalışmalara başlamıştı.

Adada nadir mineral içeren 21 farklı madenin olduğu biliniyor. Bu nedenle küresel madencilik şirketleri pay kapmak için birbirleriyle yarışıyor. Sözü geçen madenlere, rüzgar türbinleri, dizüstü bilgisayarlar ve akıllı telefonlar gibi elektronik cihazların üretimi için gereksinim duyulmaktadır. Çinli şirketler Grönland'da bulunan bu nadir madenleri çoktan satın alarak kapatmış bulunuyorlar.

Nadir madenlerin yanı sıra Grönland'da uranyum rezervleri de bulunmaktadır. Danimarka kırk yıl önce yaptığı kazılarda uranyum bulmuştu. Keşfedilen uranyum miktarının bölgede planlanan nükleer santraller için yeterli olmaması nedeni ile açılan kuyuların kapatıldığı açıklanmıştı. Ancak buzulların hızla eridiği bugünlerde, diğer madenlerin yanı sıra uranyuma olan "heves" de küresel şirketlerin iştahını kabartıyor. İştahı en çok kabaşanlardan biri de eski ABD Başkanı Donald Trump'tı. Ondanır ki Trump iki yıl önce tüm adayı satın almak istemişti.

ADADA KÜRESEL ŞİRKETLERE KARŞI DİRENİŞ

Yaklaşık 58 bin nüfusu olan Grönland halkının yanı sıra dünya çapındaki iklim ve çevre aktivistleri de Grönland'dın yağmalanmasına karşı çıkıyorlar. Çünkü bunun sonuçlarını çok iyi biliyorlar. Bundan

dolayı, "Buzun altındaki hazineleri biliyoruz. Ama aynı zamanda sömürünün ülkemiz ve Dünya için sonuçlarını da biliyoruz" diyerek, karşı çıkıyorlar.

Grönland özerk yönetimi bu nedenle adada petrol ve gaz rezervlerini aramayı durdurdu. Fakat uluslararası tekellerin adayı yağmalama planları durmuş değil.

YA KAPİTALİZM YA GELECEK! YA BARBARLIK İÇİNDE YOK OLUŞ YA SOSYALİZM!

Fosil yakıt tüketiminin, küresel çevre ve iklim kirliliğinin ne tür yıkıcı sonuçlara yol açabileceğine ilişkin çok sayıda bilimsel rapor yayınlandı. Grönland örneğinde görüldüğü gibi, bilimsel raporların öngörülerinden daha hızlı ilerleyen bir iklim ve doğa krizi ile karşı karşıyayız. Dünyanın dört bir yanında iklim değişikliğinden dolayı felaketlerin arttığını ve şiddetlendiğini görüyoruz, yaşıyoruz. Biyolojik çeşitlilik kaybı, toprağın, suyun, havanın kirlenmesi her geçen gün daha da artıyor.

Doğal yaşam alanları yıkıma uğruyor. Buna karşı mücadelede büyüyor. "Masumane" iklim hareketleri bu süreçte büyüdü, radikalleşti. Sistem sorgulanıyor ve hatta "İklimi değil, sistemi değiştir" çıkışlarıyla hedef tahtasına konuluyor. Bu nedenledir ki sermaye, sisteme yönelen çevre ve iklim hareketlerini "masumane" göstererek, "kapitalizmin yeşil sınırları"na hapsetmek istiyor.

Açlık ve yoksulluğun kaynağı kapitalizm

Birleşmiş Milletler Dünya Gıda Programı (WFP), korona salgını sürecinde 15 milyon kişinin daha acil yardıma muhtaç duruma düştüğünü açıkladı. 45 milyon kişinin de açlık tehdidi altında olduğu duyuruldu.

Kapitalizmin dolaysız sonuçlarından biri yoksulluk, diğeri ise her yıl katlanarak artan açlıktır. 7,9 milyar insanın yaşadığı dünyada her yüz kişiden yirmisi yatağa aç giriyor. Her yüz kişiden yetmiş beşi yoksulluk sınırı altında yaşıyor. Yaklaşık 1,5 milyar insan aç. Yaklaşık 5,5 milyar insan yoksulluk kaskacında, sefaletin kör kuyusunda yaşıyor. Yani kapitalizm insanlığın geleceğini karartırken, bir avuç kapitalist dışındaki milyarlarca emekçinin açlık ve yoksulluğunu büyüttükçe büyütüyor.

Bir yandan milyarlarca insan açlığın pençesindeyken, öte yandan dünyanın küçük bir azınlığını oluşturan kapitalistler sefahat içinde bir yaşam sürdürüyorlar. Sekiz asalak kan emici kapitalistin geliri dünya nüfusunun yarısının gelirine ulaşıyor. Dünyanın yüzde 1'ini oluşturan kapitalistler, dünyanın yüzde 99'unu oluşturan yoksulların gelirleri kadar servete sahipler.

Aşırı üretim, işsizlik, açlık, yoksulluk, kapitalizmin yapısal öğeleridir. Kapitalizm koşullarında dünyada aşırı üretim almış başını gidiyor. Yaklaşık 50 milyar insana yetecek üretim gerçekleşiyor. Buna rağmen milyarlarca insan açlık ve yoksulluğun pençesinde kıvraniyor. Bu karanlık, insanlığın ekonomik ve sosyal yıkımını derinleştiren tablo, akıldışı bir ekonomik sistem olan kapitalizmin eseridir.

Kapitalistlerin kârları devasa oranda büyüyor, pandemi koşullarında bile kasaları doluyor. Bu büyümenin arkasında emek hırsızlığı var. Bu büyümenin arkasında iş cinayetleri nedeniyle çalınan hayatlar var. Dünyadaki en büyük kapitalist kodamanların serveti katlanırken, dünya halklarının, işçi sınıfı ve emekçilerin payına açlık, yoksulluk ve sefalet düşüyor. Milyarlarca insan aşırı çalışma ve savaş nedeniyle ölümün pençesinde can çekiyor.

Ekonomik-sosyal yıkımın, açlığın ve yoksulluğun milyarlarca insanın ortak sorunu olmasının kaynağı kapitalizmdir. Kapitalist üretim tarzı tabiatı gereği sömürü, eşitsizlik, yoksulluk, adaletsizlik ve

Yalan merkezi olan TÜİK'in rakamları bile Türkiye'de katlanan yoksulluğu, sefaleti ve açlığı perdeleyemiyor. "2020 Gelir Dağılımı ve Yaşam Koşulları" verilerine göre, 25 milyon kişi açlık sınırının altında bir hayatın yükünü omzunda taşıyor. En yüksek gelire sahip yüzde 20'lik grubun toplam gelirden aldığı pay bir önceki yıla göre 1,2 puan artarak %47,5'e yükselirken, en düşük gelire sahip yüzde 20'lik grubun aldığı pay 0,3 puan azalarak %5,9'a düştü.

savaş üretir. Zira kapitalist sistemin tek derdi vardır, o da kapitalistlerin kârlarını maksimize etmektir. Bu amacın gerçekleşmesi ise dolaysız olarak düşük ücretler, güvencesiz çalışma ve işsizlik sorunlarını doğurmaktadır.

Kapitalizm insanlığa yabancısıdır. İnsanın yaşaması, yeterli beslenmesi için çaba göstermek, açlık ve yoksulluğu ortadan kaldırmak için önlemler almak kapitalizmin doğasına aykırıdır. Kapitalizm ve kapitalistler için her şey paradır. Daha fazla kâr ve para için milyarlarca insanın açlığa ve yoksulluğa mahkûm edilmesi bu düzende olağandır.

Kapitalistler eşitsizlik üzerine kurulu düzenlerini her daim tahkim etmekte, milyarlarca insanın açlığı ve yoksulluğu pahasına servetlerini artırmayı varlık nedeni olarak görmektedir. Servet ve sefalet kutuplaşmasını derinleştirmeden kârlarını maksimize edemeyeceklerini, en iyi kapitalistler bilirler.

Milyarlarca insanın açlık ve yoksulluğu pahasına düzen çarklarını döndüren kapitalistler, yoksulluk ve açlığın nedenlerini emekçilerin tembelliğine, kimi zaman hızlı nüfus artışına ya da iklimsel süreçlere dayandırma yalanlarına da dört

elle sarılıyorlar. Oysa yoksulluk ve açlık insanların tembel olmasının sonucu değildir. Yoksulluk ve açlık, hızlı nüfus artışı ya da verimsiz topraklar nedeniyle de ortaya çıkmaz. Yoksulluk ve açlığın kaynağı emperyalist kapitalist düzendir. Bu düzende bolluk arttıkça, yani daha fazla gıda maddesi üretildikçe açlık çeken insanların sayısı da çoğalmaktadır.

Açlık ve yoksulluğun kaynağı emperyalist kapitalist dünya sisteminin parçası olan Türkiye'de de açlık ve yoksulluk ayyuka çıktı. AKP iktidarı uzun yıllardır geniş emekçi kitleleri önce muhtaç hale getirip, ardından da sadaka dağıtma stratejisini sürdürüyor. Bu stratejinin temel amacı geniş kitleler içinde şükür-cü anlayışı büyütme, kitlelerin açlık ve yoksulluk çarkına rıza göstermelerini sağlamaktır.

Yalan merkezi olan TÜİK'in rakamları bile Türkiye'de katlanan yoksulluğu, sefaleti ve açlığı perdeleyemiyor. TÜİK'in "2020 Gelir Dağılımı ve Yaşam Koşulları" verilerine göre, ciddi maddi yoksunluk, yani açlıkla karşı karşıya olanların oranı yüzde 30,3'e çıkmış. Yani 25 milyon kişi açlık sınırının altında bir hayatın yükünü omzunda taşıyor. En yüksek gelire sahip

yüzde 20'lik grubun toplam gelirden aldığı pay bir önceki yıla göre 1,2 puan artarak %47,5'e yükselirken, en düşük gelire sahip yüzde 20'lik grubun aldığı pay 0,3 puan azalarak %5,9'a düştü.

AKP iktidarı döneminde yetersiz beslenme nedeniyle çocuk ölümleri arttı. Açlık sınırı altında yaşayan insan sayısı ayyuka çıktı.

Yoksulluk altında yaşam, emekçi kitlelerin ana omurgasının sorunu haline geldi.

Pandemi koşullarında işçi ve emekçilerin açlık ve yoksulluğu, yokluk ve sefaleti ayyuka çıkarken, kapitalistlerin kârları katlandı.

Sosyalizm, kapitalist sistemin ürettiği ve insanlığın başına bela ettiği açlık, yoksulluk ve sefalet karanlığına son verecek olan sistemin adıdır. Çünkü sosyalizm, emek sömürsüne son verir. Sosyalist sistemde üretim kâr için değil, işçi ve emekçilerin gereksinimleri için planlanır. Sosyalizm, üretim araçlarını bir avuç kapitalist sermaye sahibinin özel mülkiyeti olmaktan çıkarır, tüm toplumun ortak mülkiyeti haline getirir. Sosyalizm, açlık ve yoksulluğun kalıcı çözümünün yolunu açar.

Hayatlarımızdan, haklarımızdan, geleceğimizden vazgeçmiyoruz!

Şiddet üreten sömürü düzenine karşı mücadeleye!

"Belki de bize en yakın şey ölüm fakat bu beni korkutmuyor, haklı olan her şey için savaştığımıza devam edeceğiz."

(**Maria Teresa Mirabal**)

"Bunca acıyla dolu ülkemiz için yapılacak her şeyi yapmak bir mutluluk kaynağı kollarını kavuşturup oturmak ise çok üzücü."

(**Minerva Argentina Mirabal**)

"Çocuklarımızın, bu yoz ve zalim sistemde yetişmesine izin vermeyeceğiz. Bu sisteme karşı savaşmak zorundayız.

Ben kendi adıma her şeyimi vermeye hazırım gerekirse hayatımı da."

(**Patria Mercedes Mirabal**)

Bu sözler "Kelebekler" olarak anılan Mirabal Kardeşlere ait. Kelebekler, Dominik Cumhuriyeti'nde Trujilo Diktatörlüğüne karşı mücadele eden Clandestine Hareketi'nin öncülerindendir. 25 Kasım 1960'da diktatörlük askerleri tarafından tecavüz edilerek vahşice katledildiler. Dominik Cumhuriyeti'ni diktatörlükle yöneten Trujilo, Mirabal Kardeşlerden duyduğu korkuyu "Ülkede iki tehlike var: Kilise ve Mirabal Kardeşler" diyerek ifade ediyordu.

Trujilo Diktatörlüğü'nün Kelebekleri "tehlikeli" ilan etmesi ve vahşice katletmesinin gerisinde Mirabal Kardeşlerin diktatörlüğe karşı yürüttüğü örgütlü mücadeleden duyduğu korku olduğu açıktır. Trujilo Diktatörlüğü onları katlederek mücadeleyi durdurabileceğini düşünmüştür. Ancak Mirabal Kardeşlerin katledilmesi öfkeyi büyütmüş, diktatörlük bir yıl sonra yıkılmıştır.

25 Kasım Kadına Yönelik Şiddete Karşı Mücadele Günü, Mirabal Kardeşlerin miras bıraktığı bir mücadele günüdür. Tıpkı Trujilo Diktatörlüğü'nde olduğu gibi tek adam rejimi de bulunduğu her fırsatta mücadele eden kadınları hedefe çakmakta, kadın düşmanı politikaları hayata geçirmek için adımlar atmaktadır. Ayakta kalmak için baskı ve zorbalıktan başka seçeneği kalmayan AKP-MHP iktidarı gerici ideolojisini toplumun geniş kesimlerine dayatmaktadır. Toplumsal muhalefetin en diri kesimini oluşturan kadın hareketi de bu saldırılardan sistematik olarak nasibini almaktadır.

TRUJİLO DİKTATÖRLÜĞÜNDEN TEK ADAM REJİMİNE BASKI VE GERİCİLİK...

Toplumu kendi gerici ideolojisi çer-

çevesinde dizayn etmek için uğraşan iktidar böylece işçi ve emekçilerin karşı karşıya kaldığı sömürüyü arttırmayı hedeflemektedir. Bu kapsamda kadın işçi ve emekçilerin kazanılmış haklarına da göz dikmektedir. İstanbul Sözleşmesi'nden bir gece yarısı kararnamesi ile çekilen tek adam rejimi bir yandan sık sık kadınları, LGBTİ+'ları aşağılayan söylemlerde bulunurken bir yandan da kadın hareketini marjinalize etmeye çalışmaktadır. Tek adam rejiminin şefi Erdoğan son olarak "Her kim bu ülkede bir daha İstanbul Sözleşmesi ile başlayan bir cümle kurarsa, ona en başta ve en çok kendi adlarını sapkın ideolojik ajandaları uğruna istismar ettiği için kadınlarımız tepki göstermelidir." açıklaması yapmıştır.

Zaten sınırlı olan, mevcut haliyle bile uygulanmayan yasal düzenlemeler, uluslararası sözleşmeler tehlike olarak görülmekte, kaldırılmaları ya da içlerinin tamamen boşaltılması için adeta fırsat kollanmaktadır. 6284 Sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun, kadına yönelik şiddete karşı kadınların lehine olacak şekilde etkin bir şekilde kullanılmakzen, kayyım "rektör" Naci İnci için uygulanmaktadır. Hayatını kurtarmak için öz savunmasını gerçekleştiren Çilem Doğan'a 15 yıl hapis cezası verenler 6284'e daya-

arak 14 öğrenci hakkında "ısrarlı takip mağduru" sıfatıyla Naci İnci için koruma tedbiri kararı almakta da sakınca görmemektedirler. Adalet Komisyonu'ndan geçen 5. Yargı Paketiyle ise "icra yoluyla çocuk teslimi" konusunda değişiklik öngörülmektedir. Böylece kadınlar şiddet tehdidi olması gerekçesiyle çocuklarını teslim etmemeleri halinde disiplin hapsi ile cezalandırılacaklardır. Bu düzenlemenin kadınlara ve çocuklara yönelik şiddeti besleyecek bir uygulama olduğu açıktır.

Bu örnekler sermaye iktidarında yasarların kimlerin çıkarına hizmet etmek için düzenlendiğini ve uygulandığını ortaya koymaktadır. Attıkları her adımı sermayenin ihtiyaçları doğrultusunda kurgulayan, kadınların çifte sömürsünden beslenen sermaye iktidarı, yasaları da bu kapsamda ele almaktadır. 5. Yargı paketinde olduğu gibi yeni adımlarını da bu kapsamda atmaktadır.

Bir yandan yasal düzenlemelerle kadınlara, çocuklara, LGBTİ+'lara yönelik şiddeti arttıracak uygulamalar hayata geçirilmeye çalışılırken, bir yandan da pandemi sürecinde daha da derinleşen ekonomik krizin en ağır faturası işçi ve emekçi kadınlara kesilmektedir. İşsizlik, hak gaspları, düşük ücretler, güvencesiz çalışma koşulları ile boğuşan işçi ve emekçi kadınların karşı karşıya kaldığı

şiddet biçimleri ve kadın cinayetleri özellikle pandemi sürecinde artış göstermiştir. Tek adam rejiminin baskı, sömürü ve kadın düşmanı politikalarını her geçen gün arttırdığı bu süreçte evde, işyerinde, sokakta kadına yönelik şiddete karşı sistematik bir şekilde mücadele verilmelidir.

KADINA YÖNELİK ŞİDDETE KARŞI NASIL BİR MÜCADELE HATTI?

Kadına yönelik ekonomik, fiziksel, cinsel şiddete karşı mücadelenin yakıcılığıyla birlikte bu mücadelenin nasıl bir hatta yürüyeceği önem kazanmaktadır. Mücadelenin, bu şiddetin beslenmesi ve büyütülmesinde önemli bir rol oynayan AKP iktidarına ve şiddet uygulayan erkeklere karşı bir mücadele hattıyla sınırlanmaması gerekmektedir. Kadına yönelik şiddetin tarihsel ve toplumsal arka planıyla birlikte ele alınması, oluşturulacak mücadele hattının da buna göre belirlenmesi gerekmektedir.

Mücadeleyi bu perspektifle ele almak bizi sorunun kökenine, yani sınıfsal niteliğine götürmektedir. Tarihsel olarak bakıldığında kadın sorununun sınıflı toplumlarla ortaya çıktığı, kapitalizmin kendisinden önceki sınıflı sistemlerden bu sorunu devraldığı görülmektedir. Özel

mülkiyete dayalı burjuva sınıf egemenliğinde kadının sosyal ezilmişliği, sömürsü, kadına yönelik şiddet döne döne yeniden üretilmektedir. Kapitalizm, kadının ikincil cins konumundan beslenmekte, bunu kendi çıkarları için kullanmaktadır. Bu sömürü düzeni içerisinde kadına yönelik şiddet farklı araçlarla beslenirken sorunun asıl muhatabının işçi-emekçi kadınlar olduğu görülmektedir.

Kadına yönelik şiddetin sınıfsal boyutu ve kökeni ile ilgili bu tespiti yapmak bizi sorunun gerçek ve kalıcı çözümü için sorunun kaynağında duran kapitalist sömürü düzeninin yıkılması gerektiğine götürmektedir. Kadınların gerçek anlamıyla ve kalıcı bir şekilde şiddetsiz, sömürsüz bir düzende yaşamasının önü ancak bu şekilde açılacaktır. Bugün kadına yönelik şiddete karşı yürütülen mücadele de bu kapsamda ele alınmalıdır. Kuşkusuz ki tek adam rejiminin kadın düşmanı politikalarına karşı mücadele yakıcı bir ihtiyaçtır. Ancak bununla paralel olarak kadın düşmanı politikalara, kadına yönelik şiddete, sömürüye karşı verilecek mücadele salt AKP karşıtlığına sıkıştırılmadan sermaye düzenine karşı verilecek mücadeleyle birleştirilebilmelidir. Kadına yönelik şiddetin sınıfsal yanı ön plana çıkartılmalı, verilen mücadelede işçi ve emekçi kadınların özne olabilmesinin önünü açacak alanlar yaratılabilmelidir.

Son dönemde işçi direnişlerinde kadınların ön planda olması ve yaşadıkları diğer sorunlarla birlikte ısrarlı bir şekilde işyerlerinde karşı karşıya kaldıkları taciz, mobbing ve şiddeti ön plana çıkarmaları son derece anlamlıdır. Bu mücadelelerin birleşik bir mücadele hattı oluşturma bakış açısıyla ele alınması önemlidir. İşçi ve emekçi kadınların evde, işyerinde, sokakta karşı karşıya kaldıkları şiddete karşı kendi taleplerini belirlemeleri, bu mücadeleyi de sınıf mücadelesinin bir parçası olarak ele alabilmeleri, erkek sınıf kardeşlerini de bu mücadelenin parçası haline getirebilmeleri bakış açısıyla hareket edilmelidir.

Başta işçi, emekçi kadınlar olmak üzere tüm işçi ve emekçilere “Kelebekler”in diktatörlüğe karşı yürüttükleri mücadele çağrısını taşıyabilmek, kadına yönelik her türlü şiddete karşı sınıfsal bakış açısıyla mücadeleye çağırarak yakıcı bir ihtiyaç olarak karşımızda durmaktadır. 25 Kasım vesilesiyle “İşyerinde, evde, sokakta şiddete karşı mücadele! Hayatlarımızdan, haklarımızdan, geleceğimizden vazgeçmiyoruz!” şiarı şiddet üreten sömürü düzenine karşı mücadele çağrısıyla birleştirilebilmelidir. Şiddet üreten sömürü düzenine karşı en güçlü şekilde “Yaşamak için sosyalizm” çağrısı yükseltilebilmelidir.

İŞÇİ-EMEKÇİ KADIN KOMİSYONLARI

Bütçe görüşmelerinde Bakan Yanık'tan demagojiler:

“Çocuklar siyaset konusu olamaz”mış!

Pek çok alanda açmazlar içerisinde ve iflaslarla yüz yüze bulunan AKP-MHP iktidarı; bir yandan bu tabloyu ifşa eden ve buna karşı harekete geçen toplumsal muhalefeti baskı ve terörle ezmeye çalışıyor. Diğer yandan da yalan, demagoji ve manipülasyon ile gerçeklerden kaçmaya çalışıyor. Bu sahtekarlıklar özellikle iktidar şeflerinin ve sözcülerinin açıklamalarıyla dışa vuruyor.

Son olarak da Tayyip Erdoğan tarafından atanan Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı Yanık demagojik açıklamalar yaptı. Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı Derya Yanık Bütçe Komisyonu görüşmelerinde milletvekillerinin sorularını yanıtladı. Bakan Yanık, kadınların iş bulma sorunları, bütçe önerileri, bakanlığın görev ve yetki tanımı, kadına yönelik şiddetle mücadele gibi konulardaki konuşmalarında sorunlardaki sorumluluklarını örtbas etmeye çalıştı. Yeri geldiğinde “farkında olmadan” suçlarını itiraf eden bakan, sıkıştığında da “siyaset yapmamak gerektiğini” iddia etti.

Kadınların eve kapatılması konusunda kendileri sorumlu değilmiş gibi konuşan Derya Yanık şunları ifade etti:

“Biz kadınlara iş edindiren Bakanlık değiliz. Kadınların iş gücüne katılmasındaki farkındalığını, bunun politikasını üreten, bunun diğer Bakanlık ve özel sektör gibi noktasında paylaşılan Bakan-

lığız. Mesela kadınların ev eksenli ekonomik üretimlerinin hayata geçirilmesiyle alakalı kooperatifçilik çalışmamız var.”

Sosyal yardım alan ailelerin sayılarının artmasının “derin yoksullaşma” olarak değerlendirilemeyeceğini iddia eden Yanık şunları söyledi:

“Sosyal yardımları, derin yoksullaşma olarak değerlendirmek, yoksulluğun bir göstergesi olarak konuşmak sanıyorum ancak siyaset üretmek kaygısıyla açıklanabilir. Burada bir şekilde muhalif taraflar olarak iktidar ile muhalefetin bir şekilde birbirini eleştirmesi, birtakım karşıtlıklar üretmesi beklenir. Bunu ben anlayışla karşılıyorum.”

Çocuk evinde kalan bir çocuğu 23 Nisan şovları için suistimal konusu yapan ve çocuğu deşifre eden Yanık bugünkü konuşmasında ise suçunu itiraf niteliğinde, “Bakıma muhtaç, korumaya alınması gereken çocuklar siyaset konusu olamaz” ifadelerini kullandı.

Kadına yönelik şiddetle mücadele konusu ise Yanık'ın demagoji yaptığı bir diğer konuydu. Şiddetle mücadelenin doğrular arasına sığınmaya çabalayan Yanık, iktidarın kadın düşmanı politikalarını es geçti. Yanık, İstanbul Sözleşmesi'nin çözüm olmayacağını savunurken “Sadece bir sözleşmeyi günah keçisi sayarak -veya bu başka metin de olur

önemli değil- ya da sadece onu kurtarıcı, büyük metin, adeta kutsal bir metin haline koyarak bu işe yaklaşılmaması gerektiğini” diyerek sözlerini sürdürdü.

İstanbul Sözleşmesi'ni uygulayan ve sonra da sözleşmeyi fesheden Saray rejimi, kadına şiddetle mücadelede gerekli adımları atmadıkları gibi, tetikçi yargısıyla da kadına yönelik şiddet sürekli aklamaktadır. Ayrıca din istismarcısı rejim, kadına yönelik şiddet sorununun eğitim başta olmak üzere diğer toplumsal yanlarında da kadın düşmanı politikalarından vazgeçmemektedir. İstanbul Sözleşmesi'nden çıkmak da bu “bütünsel” kadın düşmanlığının sonucu olmuştur.

Krizin faturasını emekçilere çıkarmaya çalışan AKP-MHP iktidarı, kadın cinayetlerini yansıtan resmi rakamların önlerine çıkarılmasını bile “siyaset yapmak” diyerek sorumluluğunu gizlemeye çalışıyor. Ama bu manipülasyon ve demagojiler rejimin ayyuka çıkan suçlarını örtbas etmesine yaramayacaktır. Artan kadın cinayetlerinin, iş cinayetlerinin, çocuk istismarının, derinleşen yoksulluğun sorumluluğu sermaye düzeninin dümeninde olan din istismarcısı iktidara aittir. Bunların hesabı iktidardan sorulmadıkça bu sorunların daha da ağırlaşması kaçınılmaz olacaktır.

Eğitim hakkı aleni bir şekilde gasp ediliyor

TBMM Plan ve Bütçe Komisyonu'nda Milli Eğitim Bakanlığı ve yükseköğretim bütçesi görüşüldü. Milli Eğitim Bakanı Mahmut Özer'in açıkladığına göre, bu yıl Bakanlığa ayrılan bütçe 274 milyar 384 milyon 474 bin TL olarak belirlendi.

Yıllık eğitim bütçesinde, özellikle 2018 yılından sonra büyük bir azalma söz konusu. Sermaye devleti, "Her sene eğitim bütçesini arttırıyoruz" diyor, fakat rakamlar bu açıklamaları yalanlıyor. Veriler, MEB bütçesinin milli gelire oranının yüzde 2,6'dan yüzde 2,4'e, yükseköğretim bütçesinin milli gelire oranının yüzde 0,8'den yüzde 0,73'e gerilediğini gösteriyor.

Yakın zamanda "2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi" basın toplantısında konuşan Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay, bütçeden "aslan payının" eğitime ayrıldığını söyledi. Oysaki MEB bütçesinin merkezi yönetim bütçesine oranı, 2022 yılında yüzde 10,8 ile son beş yılın en düşük seviyesini gördü. 2018 yılında bu oran yüzde 12,13'tü. MEB'e 2022 yılı için teklif edilmesi planlanan bütçe ise 189 milyar TL. Son 18 yılda eğitime ayrılan bütçede yüzde 269 oranında azalma olduğu görülüyor. Eğitime ayrılan pay sıralamasında Türkiye, Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği Teşkilatı'na (OECD) üye ülkeler arasında sonlarda yer alıyor. OECD ortalamasının yüzde 6 olduğu listede Türkiye yüzde 2,57 ile oldukça gerilerde kalıyor.

Tek adamın sarayında yapılan "2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi" toplantısında eğitim bütçesine dair konuşan Fuat Oktay, "Tüm çocukların kaliteli eğitime erişimini sağlamak, okulların fiziki imkanlarını iyileştirmek ve yeni derslik yapımları için..." gibi ifadeler sarf etti. Ancak her sene eğitime ayrılan bütçenin bu sıralanan alanlar için kullanılmadığı bilinen bir gerçekliktir. Devlet

okullarında, devletin karşılaması gereken harcamaların çoğu (barınma, beslenme, ulaşım vb.) velilerin cebinden çıkıyor.

Özellikle MEB'in protokoller imzaladığı çeşitli vakıflara ise adeta para akıtılıyor. Bu vakıfların tamamı dinci-gerici vakıflardır. Örneğin, 2016'da imzalanan protokolle TÜRGEV'in öğrencilere yönelik sosyal, sportif, mesleki ve teknik kurslar düzenlemesine imkan verildi. Türkiye Diyanet Vakfı ile imzalanan protokolle, okul öncesi eğitim kurumlarında 4-6 yaş çocuklar için Kuran Kursu açılmasına imkan sunuldu. Nur Cemaati'nin Nakşibendi koluna bağlı Hayrat Vakfı'nın "Değerler Eğitimi" adı altında eğitim vermesine izin verildi. Milli Eğitim Bakanlığı ve TÜGVA arsında imzalanan, "Medeniyet ve Değerler Protokolü" kapsamında vakfa okul derslikleri tahsis edildi. Süleymanlıların, "Değerler eğitimi" adı altında seminerler yoluyla gerici ideolojileri çocuklara empoze edebilmesinin önü açıldı. MEB, İnsan Vakfı'nın "Mescitsiz Okul Kalmasin" adı altında okullarda yürüttü-

ğü kampanyaya onay vererek, sponsor oldu. Ensar Vakfı ile "Çeşitli Eğitim, Seminer ve Sosyal Etkinlikler Düzenlenmesine Dair İşbirliği Protokolü" imzalandı. Vakfın, öğrencilere yönelik yaz okulu, yaz kampı, okuma yarışması, gezi ve seminer düzenlemesine imkan verildi. 2016 yılında kurulan Türkiye Maarif Vakfı (TMV) ile yapılan protokollerde, vakfın öğrenci yurtları açmasından okul içerisinde bazı görevlerin doğrudan vakfa devredilmesine kadar birçok durum karşımıza çıkıyor. Tüm bu gerici yapılanmaların faaliyetleri ise MEB bütçesi ile karşılanıyor.

Ayrıca, eğitime ayrılan bütçenin, sermaye devletinin yasalarına dahi uygun olmayan bir şekilde yıl içinde kısıldığı, el konulup başka alanlara aktarıldığı da ortaya çıkmış durumda. Örneğin, 2020 yılında eğitime ayrılan ödeneğin yaklaşık üçte birine yakın bir kısmına (44,6 milyar TL) el konularak, "yedek ödenek" adı altında Aile Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı'na; 25 milyar TL'ye yakını Karayolları Genel Müdürlüğü ve Ulaştır-

ma Bakanlığı'na aktarılmıştır. Bu paralar ağırlıklı olarak da müteahhit ödemelerine gitmiştir.

EĞİTİM HAKKININ GASPINA KARŞI MÜCADELEYE!

Pandeminin, eğitimde yaşanan çürümeye daha fazla ayna tuttuğunu görüyoruz. Her daim egemenlerin çıkarları ve ideolojilerini empoze edebilmek için kullanılan eğitim sisteminin, AKP döneminde yıldan yıla daha da fazla çürümeye maruz kaldığı çok açık bir gerçekliktir. Bu çürümeyi eğitimin anti-bilimsel olmasından, ulaşılamaz hale gelmesinden ve paralı uygulamalarından görüyoruz. Anaokullarından üniversiteye kadar tüm eğitim kademeleri adeta sermayedarların ve tarikatların arka bahçesine çevrilmiş bulunuyor. Öğrenci ve veliler müşteri, okul yönetimleri ise CEO olmuş durumda. Eğitimin gün geçtikçe ticarileşiyor olması ve özel okullara ayrılan teşvikler ise fırsat eşitsizliğini daha yakıcı bir sorun haline getiriyor. Bu tablo doğrudan eğitim hakkının gasp edilmesi anlamına geliyor.

Sermaye devletinin eğitim politikaları, okulların ticarethanelere çevrilmesine, gericiliğin gençliğe ve dolayısıyla topluma nüfuz ettirilmesine hizmet ediyor. Eğitim bütçesi ise devletin, çürümüş eğitim politikalarını hayata geçirebilmeleri için kullanılıyor.

Boğaziçi'nde kadın eylemine gözaltı

Boğaziçi Üniversitesi'nde öğrenciler "Katledilen kadınlar isyanımızdır. 6284 senin mi sandın?" yazılı pankartla 6284 No'lu yasayı kullanarak kendine koruma çıkararak kayyım rektör Naci İnci'yi protesto etti.

Eylem yapan öğrenciler gözaltına alındı. Boğaziçi Öğrenci Meclisi, sosyal medya hesabından yaptığı paylaşımında gözaltına alınanların yarın adliyeye çıkarılacağını şu ifadelerle duyurdu:

"Kayyum'un 6284'ü kullanarak öğrencilere karşı aldığı tedbirleri kabul etmediğini göstermek için "Katledilen kadınların kanı elinizde" diyerek kayyumluk binasına boya fırlatan arkadaşlarımızdan üçü gözaltına alındı. Geceyi nezarethanede geçirecek arkadaşlarımız yarın savcılığa çıkacaklar."

Gözaltına alınan 3 öğrenci savcıya verdikleri ifadenin ardından adli kontrol ve yurtdışı yasağı şartı ile serbest bırakıldı.

Polis kurşunuyla katledilişinin

12. yılında...

TKİP üyesi, komünist işçi

Alaattin Karadağ

kavgamızda yaşıyor!

Alaattin Karadağ yoldaş ölümsüz

**Devrimciler ölmez,
devrim davası
yenilmez!**

Bağımsız Devrimci Sınıf Platformu

